БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гараба.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 85 (11071) | 1966 оной апрелиин 9, суббото | Сэн 2 мүнгэн

Марксизм-ленинизмын хододоо мүнхэ, хододоо хүгжэлтэ түгэс, революционно һургаалые хүтэлбэри болгон, манай арад партиингаа хүтэлбэри доро коммунизм байгуулгада шэнэ илалтануудые туйлаха.

(СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай элидхэлһээ)

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд апре-ин 7-до Москвада, Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо хүдэлрөэ үргэлжэлүүлбэ.

1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ бан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэүд гэһэн элидхэлые съезд зүбшэн хэлсэбэ.

Үглөөнэй заседани дээрэ КПСС-эй Марийска обкомой эдэхи секретарь нүхэр П. В. УРАЕВ, Узбегэй ССР-эй Мистрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Р. КУРБАНОВ үгэ эбэ.

Гадаадын оронуудай коммунис болон национально-демотическа партинуудай түлөөлэгшэд нүхэд: Гватемалын алай партиин Центральна Комитедэй генеральна секретарь эр БЕРНАРДО АЛЬВАРАДО, Ливанай Коммунис парн Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн, секретарь эр ХАСАН КОРЕЙТЕМ, Ирагай Коммунис партиин делешие толгойлогшо нүхэр АМИН САДЕК, Нидерландын Комнис партиин Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн эр ХЕНК КЛЕРКС, Анголын демократическа, патриотиче хүсэнүүдэй түлөөлэгшэ нүхэр ФРАНСИСКО НЕВЕС, Макын Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи ретарь нүхэр АЛИ ЯТА, Тунисай Коммунис партиин Центральна Комитедэй секретарь нүхэр МУХАММЕД ХАРМЕЛЬ, Нигериин Хүдэлмэришэн-таряашанай социалис партиин Центральна Комитедэй генеральна секретарь нүхэр ТУНЖИ ОТЕГБЕЙ, Турциин Коммунис партиин Центральна Комитедэй хилын саанахи бюрогой нэгэдэхи секретарь нүхэр ЯКУБ ДЕМИР, Конгын (Браззавиль) национальна революционно хүдэлөөн гэжэ партиин Политбюрогой нэгэдэхи политическэ секретарь нүхэр АМБРУАЗ НУМАЗАЛАЙ, Иранай Арадай партиин Центральна Комитедэй бюрогой түрүүлэгшэ РЕЗА РАДМАНЕШ, Боливиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй секретарь УМБЕРТО РАМИРЕС гэгшэд делегадуудай болон айлшадай зүгһөө хани халуунаар угтагдан съездые амаршалба.

Удаань 1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүд гэһэн элидхэлээр СССР-эй Газай промышленностиин министр нүхэр А. К. КОРТУНОВ, Макеевскэ металлургическа заводой булад шудхагша нүхэр В. В. ХОЛЯВКО, (Донецкэ парторганизаци) үгэ хэлэбэ.

Хилын саанахи коммунис болон национально-демократическа партинуудай түлөөлэгшэд: Мартиникска Коммунис партиин генеральна секретарь нүхэр АРМАН НИКОЛЯ, Сенегалай Бэеэ даанхай Африканска партиин генеральна секретарь нүхэр МАЖМУТ ДИОП, Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин правлениин нэгэдэхи секретарь нүхэр ГЕРХАРД ДАНЕЛИУС (Баруун Берлин) гэгшэд делегадуудай болон айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан съездые амаршалба.

Хилын саанахи коммунис, хүдэлмэришэнэй, национально-демократическа партинуудай зүгһөө КПСС-эй XXIII съездын нэрэ дээрэ амаршалганууд орожол байна. Никарагуагай Социалис партиһаа, Коста-Рикын Арадай авангард гэжэ партиһаа, Хойто Ирландиин Коммунис партиһаа, Ирландиин Хүдэлмэришэнэй партиһаа, Суданай Коммунис партиһаа, Санмариногой Коммунис партиһаа, мүн тэрэшэлэн Гвианын Арадай прогрессивнэ партиһаа амаршалганууд ерэбэ.

1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүд гэһэн элидхэлээр үгэ хэлэлгые болюулха тухай шиидхэбэри съезд баталан абаба.

Делегадууд болон айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, А. Н. КОСЫГИН түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Үдэшынгөө заседани дээрэ съезд зүбшэхэ зүйлэйнгөө удаадахи пунктые — партиин Центральна органуудые һунгаха асуудал хэлсэжэ эхилбэ.

нүхэр А. Н. Косыгинай хэлэһэн түгэсхэлэй үгэ

нүхэд депутадууд! 1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан эй түсэб тушаа Директивэнүүдэй ектые зүбшэн хэлсэлгэ юу харуулааб эб, ороной экономическа хүгжэлтын ар хараалагдаһан программа съезделегадуудай зүгһөө нэгэн һаналтайһайшаагдажа, бүхы совет хүнүүдэй зүрхэнэй халуун һайшаалаар угтага байна. **(Альга ташалга).** Энэ проима совет арадай хүсэл эрмэлзэлдэ, байдалай эрилтэдэ харюусана.

ъездын делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд, ективэнүүдэй проектые бүхы арадай шэн хэлсэлгын үедэ ороһон дурадхалажахын байгуулалтын шухала асуудые бүри һайнаар шиидхэхэ, ма Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ, совет хүнүүдэй ажана алые улам һайжаруулха гэһэн анха оролдолгоор нэбтэрэнхэй байна.

ъездын делегадуудай оруулһан дуалнууд манай ороной экономическа байдалда хабаатай олон асуудалнуу шиидхэлгэдэ ехэ туһа нэмэри болохо а. Эдэ дурадхалнууд съездын комисхаража үзэгдөө. Эдэнэй заримые ективэнүүд соо оруулха гэжэ комиссидхана, эдэнэй проект таанадай баын тула тараагдажа үгтэхэ. Үшөө хэлэгдэхээр бусад дурадхалнуудые жэлэй түсэб табихадаа анхаралаар хаража үзэхынь тула СССР-эй истрнүүдэй Соведтэ, СССР-эй Госца, министерствэнүүдтэ дамжуулхые дхагдана.

ирективэнүүдэй проектын нэгэн һайгаар һайшаагдаһаниинь коммубайгуулалтын талаар манай партиин тральна Комитедэй баримталан бэеэг гол хараа шугамые сэгнэхэ хэ партиин, арадай нэгэн һаналтай ые эли тодоор гэршэлэн элирхэйлнэ! удаан **альга ташалга).**

Директивэнүүдэй үндэһөөр гүрэнэй арадай ажахын табан жэлэй нэгэдхэмэл түсэб зохёохо угаа шухала удхатай зорилго мүнөө урдамнай табигдаад байна. Энэмнай ехэ, харюусалгатай хүдэлмэри болоно. СССР-эй Госплан, министерствэнүүд, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, ажахын ба түсэблэлгын зургаанууд табан жэлэй түсэбые жэл жэлээрнь хубаарилан зохёохо ёһотой, мүн тэрээниие предприяти бүхэндэ хүргэхэ шухала байна. Шэнэ табан жэлэй түсэб табилгые 4—5 һара соо дүүргэхэ хэрэгтэй. Тингэһэнэй удаа табан жэлэй түсэб СССР-эй Верховно Соведэй сессиин үзэмжэдэ табигдаха болоно.

Табан жэлэй түсэб эрдэм ухаанай заабаринуудые бодото дээрэнь баримталан, ажахын хүтэлбэриин шэнэ эрхэ байдалые хараадаа абажа табигдаха ёһотой; экономическа асуудалнуудые шиидхэлгэдэ ганса өөрын дура зоргоор хандаха ябадал гаргажа болохогүй байна. Энэ хүдэлмэридэ тон бодомжотойгоор хандаха, түсэбтэ даабаринуудые экономическа талаарнь тайлбарилан тодоруулха, эрдэм, техникын мүнөө сагай туйлалтануудай үндэһөөр үйлэдбэреэ хүгжөөхэ эгээн үрэ ехэтэй онол арганuудые шэлэн хэрэглэхэ эрилтэ табигдана. Табан жэлэй түсэб табилгада эрдэм-шэнжэлгын, проект зохёодог институдууд, эрдэмтэд, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай мэргэжэлтэд хабаадуулагдаха ёһотой. Тэрэшэлэн шэнэ онол арга үүсхэгшэдэй, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Арадай ажахы хүгжөөхэ, улад зоной баян дэлгэр байдал улам һайжаруулха хэмжээнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэ ниитын ажалай бүтээсын ургалтаһаа, үйлэдбэриин фондууд ба материальна нөөсэ баялигуудые үрэ ехэтэйгээр ашаглалгаһаа, предприяти бүхэнэй ажахын ябуулгын үрэ дүнгүүдһээ хүсэд, бүрин дулдыдаха гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта арьбалалгын гурим наринаар сахиха, программаа хүсэд бүрин бэелүүлхын тула шухала нөөсэ бии болгохо, материальна ба мүнгэ зөөри ашаглалгада шанга хиналта табиха шухала.

Ажахы эрхилхэ ленинскэ гол ёһонуудые батадхахада, предприятинуудай түсэбүүдые коллективүүдэй хүсэл эрмэлзэлгэтэйнь бүри нягтаар холбохо арга бидэндэ олгохо байна. Энэмнай үйлэдбэреэ хүгжөөхын, хүдэлмэриин үрэ гүйсэдхэл һайжаруулхын түлөө тэмсэл шангадхалгада ехэ удха шанартай. Эдэ бүгэдые бүтээбэл, арад зоной баян дэлгэр байдал улам һайжаруулха программа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, совет хүнүүдэй ажабайдалай хэм хэмжээе улам дээшэлүүлхэ үндэһэ һуури табижа шадаха байнабди.

Шэнэ түсэб, тэрэнэй уг зорилгонууд ажалша хүн бүхэндэ эли тодо байха ёһотой. Партийна организацинууд манай шэнэ табан жэлэй даабаринуудай асари ехэ удха шанарые, дүүргэхэ тодорхой оно мүр, арга хэрэгсэлнүүдые совет хүн бүхэндэ ойлгуулха зэргэтэй.

Совет арад табан жэлэй түсэбэй түрүүшынь жэлэй даабаринуудые ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда дүүргэжэ захалаа. Хараалагдаһан программа дүүргэхэ гэһэн үргэн олон ажалшадай дура зоригые, түгэс бэлэн байһые улам батадхан, партийна организацинууд табан жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө арад бүгэдын хүдэлөө дэлгэрүүлхэ уялгатай. Совет арад шэнэ хүсэтэйгөөр, ажалай бүри ехэ дэбжэлтэтэйгээр, партиингаа хүтэлбэри доро ябажа, арадайнгаа ажахые саашадань хүгжөөхын тула партиин XXIII съездын хараалһан программа бэелүүлхын түлөө, манай орон дотор коммунизм байгуулха хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө тэмсэхэ байха. **(Нэрьемэ үни удаан альга ташалга. Бултадаа бодобо).**

Үсэгэлдэр Коммунис партиин XXIII съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Арбан үдэр соо бүхы совет хүнүүдэй, дэлхэйн түрүү һаналтанай, манай хани нүхэдэй зүрхэнэй халуун анхарал Москвада, Кремлиин Съезднүүдэй ордондо хандуулагдаһанхай байба.

БААТАР ХҮСЭНҮҮДЭЙ НЯГТА НЭГЭДЭЛ

Съездын боложо байһан эдэ үдэрнүүдтэ Коммунис партимнай алдар соло, нэрэ хүндэнь, аша габьяань бидэнэй хараһаар байтар улам бүри ехэ болоһондол, шэнэ долгёор эбхэрэн нэмэһэндэл болоо. Тэд тиимэ байхашье ёһотой. Партиин XXIII съезд совет арадай һанажа бодожо, хүсэжэ эрмэлзэжэ ябаһан хэрэг үйлэ хэлсэжэ зүбшэжэ, урагшаа дабшаха һаруул һайхан зам дэбисэжэ үгөө. Дэлхэйн революционно хүсэнүүдтэ шэнэ найдабари, шэнэ тулгуури олгоо.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Тоосоото элидхэлыешье, 1966—1970 онуудта СССР ороной арадай ажахые хүгжөөхэ тухай Директивэнүүдыешье Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо Ленинскэ партиин арбан хоёр миллион гэшүүдэй эрхэтэ түлөөлэгшэдэй зүбшэн хэлсэжэ байхада, хизааргүй ехэ манай Эхэ ороной ажалша түмэн бултадаа тэндэ һуулсаһан, тэндэ байлсаһан мэтэ байгаа. Съездын трибуна дээрэһээ хэлэгдэһэн үгэ бүхэн—алдарта замаймнай алдарта дүнгүүд, урагшаа дабшаха гайхамшаг замаймнай гайхамшаг хэрэгүүд—совет арадай зүрхэн соо «энэл даа минии хэлэхэ үгэ, энэл даа минии бодоһон хэрэг» гэһэндэл сохилон соностожо байгаа.

Советскэ Союзай Коммунис парти агууехэ багша В. И. Ленинэй зааһан захяа даабаряар хэлбэришэгүй ябажа, ангиин тэмсэлэй дүлэн соогуур, амгалан байгуулалтын илалта дундуур нягта жагсаалаа улам бэхижүүлэн, түгэс хүсэеэ арьбажуулан ерэжэ баатар габьяада хүртэһэн. Тэрэнэй хүтэлбэреэр урагшаа зоригшо совет арад харгыдаа ушарһан бэрхэшээл бүхэниие дабан гаража, дайсаниие даран илажа, коммунизмын һүрэтэ һайхан байшан байгуулжа эхилһэнээрээ баатар арадай соло абанхай. Эдэ хоёр баатарнуудай нягта нэгэдэлые, түгэлдэр хүсэтэ жагсаалые партиин XXIII дугаар съезд гагнан хатуужуулаа, хэтэдээ мүнхэ байһыень дабтан харуулаа.

Партиин хэрэг—арадай хэрэг!
Арадай хэрэг—партиин хэрэг!

Ингэжэ парти арад хоёр адли һаналтай, адли уг зорилготой, буладһаа хатуу шэрээдэһэтэй, байгаалиин хүсэнһөө үлүү хабатай нэгэдэмэл хүсэн боложо мандана. Энээнэй үндэһэн, энээнэй эшэнь бүгэдые илагша марксизм-ленинизм, агууехэ Ленинэй зохёоһон захяа зарлиг!

XXIII съезд болбол ленинскэ хараа шугамые манай партиин нарин нягтаар сахижа ябадаг байһанай толотомо гэршэ болоо. Партимнай XX—XXII съезднүүдэй тогтоолнуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэн, ээлжээтэ съездынгээ үмэнэ хэһэн бүтээһэн хэрэг үйлээ элидхэжэ үгөө. Энэ хэрэгынь сэгнэшэгүй ехэ, тоолошогүй ашаг үрэтэй.

«Омогорхохоор юумэ манда, нүхэдүүд, бии байна,— гэжэ Центральна Комитедэй Тоосоото элидхэл соо хэлэгдэнэ. — Манай совет арадта адли ондоо ямаршье арад хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэдэ иимэ богони хугасаа соо, иимэ хэлэшэгүй ехэ хүшэр хүндэ байдалда байжа, шэнэ общество байгуулха, экономико, эрдэм наука, соёл культура хүгжөөхэ хэрэгтэ иимэ жэшээлэшэгүй гайхамшаг ехэ габьяа харуулаагүй юм».

Энэ ехэ габьяа хадаа уһанай дуһалда наранай элшын сасардаг тал, агууехэ Эхэ ороной бишыхан хуби—манай Буряад ороной жэшээ дээрэ гэрэлтэн харагдана. Оройдоо үнгэрэгшэ долоон жэл соо манай республика дотор промышленностиин үйлэдбэри хоёр дахин шахуу ехэ болоо. Энэ хадаа хэрбээ урдань нэгэ заводтой байгаа һаа, хоёр заводтой болоһон, нэгэ машина бүтээдэг байгаа һаа, хоёр машина бүтээдэг болоһон удхатай. Мүнөө Ленинэй орденто Буряад орон Советскэ Союзай түрүү область, республикануудтай экономикынгоо хүгжэлтын хэмжээгээр адли сасуу болоод, түрүү промышленностьтай, томо хүдөө ажахытай, социалис соёл культуратай орон болоод байна. Иимэ туйлалтые ёһотоор сэгнэхын тула бүри урданайнгаа байдалые һанаад үзээл. Зэрлиг бүтүү ой тайга байһан газар нютагуудта томо ехэ фабрика, заводууд бодоо. Урдань ядахадаа моринойтаха аяар ондоо тээһээ асаржа байһан манай Буряадай республика мүнөө эгээ оньһон машина тухеэрэлгэнүүдые бүтээдэг болоод, тэдэнээ бүхы орон соо, дэлхэйн 30 шахуу оронуудта эльгээдэг болоод байна. Урдань бүхы Хори, Хэжэнгэ болон Бэшүүр, Сэлэнгээр ном уншахатай хүниие олохонь бэрхэ байһан аад, мүнөө Наукануудай академиин филиал Улаан-Үдэ хотодомнай эмхидхэгдэжэ байна. Урдань үдэшынгөө сагые ганса нэгэн бэлигтэй үльгэршэ дуушаниие шагнажа үнгэргэдэг һаа, мүнөө аяаршье холын малшан, агнуушан бүхы дэлхэйтэй холбоотой, уран һайханай дээжэ—оперо, балет—шагнажа, хаража һууна. Одоол буруугай бэлшээриһээ холо гараагүй буряад хүнэй аялгата дуун мүнөө дэлхэйн олон оронуудта зэдэлнэ. Богдо хүрээн, Түгэд мүргэлөөр ошожо ерэһэн хүн тээшэ газар дэлхэй үзэһэн хүн гэжэ суута гарадаг байһан һаа, мүнөө буряад хүбүүд, басагадай дэлхэйн түбиин хаанашье — Европо, Ази, Куба, Янон һонирхожо, үзэжэ ябахань юрын хэрэг болонхой.

Ингэжэ буряад арадай үмэнэ, мүн манай Эхэ ороной арад бүгэдын урда үргэн дэлхэй нээгдэжэ үгтөө, зориһон хэрэгэй оройдо—коммунизмда зорихо зам дэлгээгдэжэ үгтөө. Энэл даа манай омогорхохо юумэн, энэл даа бидэнэй магтаха магтаал!

Мүнөө түүхэтэ XXIII съездын үрэтэ ехэ хэрэгтэй танилсажа байхадаа, совет хүнүүд үнгэрһэн замаа урмашан харана, ерэхэ байдалаа һайшаан [illegible] Энэнь хүдэлмэришэн, колхозник, интеллигент бүхэниие шэнэ илалтада, шэнэ туйлалтада зоригжуулна.

Коммунизм байгуулга ба хүн тухай анхарал хоёр таһаршагүй холбоотой юм гэжэ съезд дээрэ партимнай тангариглаа. Партиин зохёоһ асари ехэ түсэбүүдэй саг соогоо, амжалта түгэсөөр бэелүүлэгдэхэ байһыень хаа хаанагүй дэлгэрэн хүгжэһэн социалис мүрысөөн, ажал хүдэлмэриин абьяаста шэнжэ гэршэлнэ.

Хоёр баатарнуудай—парти арад хоёрой—нэгэдэмэл хүсэн зориһон хэрэгтэмнай хүргэхэ, коммунизмын илалтада асарха байһанда совет хүнүүд хэзээ хэзээнэйхиһээ бата найдамтай.

Партиин хараалһан түсэбэй дүүргэлтэ бидэнэй — совет хүнүүдэй ажал хүдэлмэри, хэшээл оролдолгоһоо.

Шэнэ илалта тээшэ, урагшаа, хүдэлмэришэд, колхознигууд, бүхы совет ажалшад!

БИОФАБРИКЫН БУШУУ АЛХАМ

ОМСК, апрелиин 7. (ТАСС-ай корр.). Омско биофабрика өөрынгөө продукциие ороной 70 область, хизаар болон республикануудта эльгээдэг юм. Энэ предприятиин экономическа харилсаа холбоон һаяар улам үргэдхэгдэхэ. Шухаг автомадуудтай, реакторнуудтай, малай үбшэн аргалха элдэб янзын эмүүдые үйлэдбэрилдэг бусад аппарадуудтай ехэ корпус эндэ баригдаха. Тиин 3—4 дахин ехэ хэмжээтэй вакцин үйлэдбэрилхэ аргатай болохо.

Гүрэнэй комисси биофабрикын шэнэ корпусые ашаглалгада оруулха гэһэн актда мүнөөдэр гар табиба.

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд. Зураг дээрэ: съездын заседаниинуудай зал соо.

ТАСС-ай фотохроника.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

Апрелиин 7-ной үглөөнэй заседани

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд 9-дэхи үдэрөө Кремль дотор ажаллажа байна. 1966—1970 онуудта СССР-эй Арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүд гэhэн элидхэл апрелиин 7-до саашадаа зүбшэн хэлсэгдэбэ. Делегадууд үгэ хэлэхэдээ иигэжэ тэмдэглэнэ: Директивэнүүдэй проектые манай арад зон hайшаан дэмжэбэ. Мүн үгэ хэлэгшэд арадайнгаа ажахые саашадань хүгжөөхэ эсуудал тухай хөөрэнэ, тодорхой дурадхалнуудые оруулна.

Үглөөнэй заседани дээрэ түрүүлэгшээр hуухан **Б. Н. Пономарев** КПСС-эй Марийска обкомой нэгэдэхи секретарь **П. В. Ураевта** үгэ үгэнэ.

— Эдэ hүр жабхалаита үдэрнүүдтэ бүхы совет хүнүүд Ленинэй партиин XXIII съездын хүдэлмэридэ анхаралаа табяад байна. КПСС-эй политическэ хараа шугамые зүб байна, партиин политикые совет арад сүм дэмжэнэ гэжэ ЦК-гай тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ эли тодоор харуулаа. Съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа табан жэлэй түсэбэй Директивэнүүд юу харуулнаб гэбэл, партимнай манай гүрэнэй экономикые, бэеэ хамгаалха шадабарииые улам бэхижүүлхэ тухай, совет хүнүүдэй байдалые бүри hайжаруулха тухай анхарал оролдолго гаргана гэжэ эли тодоор харуулна.

Саашадань оратор иигэжэ хэлэнэ: Марийска республикын ажабайдалда ехэхэн хубилалтанууд болоо. Долоон жэлэй даалгабари болзорhоо урид дүүргэгдээ. 1958 онойхитой сасуулбал, промышленна продукци бүтээн гаргалга хоёр дахин шахуу ехэ болоhон, ажалай бүтээсэ 61 процентээр дээшэлhэн байха юм. Республикымнай промышленность долоон жэлэй даалгабариhаа гадуур хэдэн олон миллион түхэригэй ехэ продукци бүтээн гаргаа.

Нүхэр Ураев иигэжэ үргэлжэлүүлнэ: Директивэнүүдэй проект дотор союзна республиканүүдай, экономическа районуудай ажахые хүгжөөхэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые зүбөөр хубаарилан табиха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Тиихэ зуура, түүхэй эдэй зүйлнүүдые бодомжотой hайнаар хэрэглэхэ, ажалша зониие үйлэдбэридэ бүри хүсэд дүүрэнээр хабаадуулха хэрэгтэ анхарал табигдана.

Марийска республика hаяхан болотор арадайнгаа ажахыда хэрэгсэлэй эрхим гэгшын модонуудые элбэг ехээр үгэжэ байдаг hэн. Теэд ой модонуудаа буруугаар ашагладаг байhан дээрэhээ энэ баялигшай хараа байса бага боложо байна. Мүнөө шанар багатай модонууд ехээр бэлэдхэгдэдэг болоод байна. Тон үнэтэй түүхэй эд болотшо модоной хаядаhанууд улам ехэ болоно, теэд эдэ үнэтэ хаядаhанууд миил шатаагдажа хосорно.

Марийска республика дотор шэнэ предприятинуудые байгуулха, тэрэнэй түүхэй эд зүйлнүүдые, жэшээнь ой модонуудые ашаглаха асуудал бүри анхаралтай hайнаар хаража үзэхыень СССР-эй болон Россин Федерациин Госпланда, даалгыт гэжэ гуйха байнабди гээд нүхэр Ураев хэлэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ республикамнай гүрэндөө ороохо таряа худалдаха түсэбөө 152 процентээр дүүргэээ. Гектарhаа 106 центнер хартаабхын ургаса абтаа. Энэнь 1963 онойхиhоо хоёр дахин ехэ болоно. Төжээл элбэг ехээр абтадаг болоо. Энэмнай эбэртэ бодо мал, гахай олоор шахаха арга олгоо. Республика доторнай шубуу үсхэбэрилгэ тусхай ёhoop эрхилэгдэнэ. Мяха, үндэгэн бүри ехээр, ашаг олзотойгоор абтадаг болобо.

Зүгөөр бии байгаа бүхы арга боломжонуудынай үшөөл хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Газар тариалангаа бүри hайнаар элдүүрилдэг боложо, энэ табан жэлдэ республика дотороо ороохо тариа 30—35 процентээр ехэ абадаг болохо хэрэгтэй.

Шэнэ табан жэлэй түсэб болзорhоо урид дүүргэгдэхэ, совет гүрэнэй экономическа болон хамгаалгын хүсэ шадал улам ехэ болохо, совет хүн бүхэнэй ажаhуудал бүри hайжарха гэжэ батаар найданабди. Иимэ бата найдабари партиин Центральна Комитедэй октябриин, мүн удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй hүүлээр бии болоо. Тэдэ Пленумүүд зохёохы ёhoop ажаллаха зохид hайн оршон байдал манай орон соо бии болгоо ха юм.

Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **Р. Курбанов** иигэжэ хэлэнэ: республикымнай миллион хахад үлүүтэй хүдэлмэришэд, колхозниигууд, эрдэм, соёлой ажал ябуулагшад арадайнгаа ажахы хүгжөөхэ Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа. 100 мянга гаран хүн дурадхалнууд, ажаглалтануудые оруулаа. Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэбэл, үргэн ниитэ ажалшадтайгаа манай партиин улам бата холбоотой боложо байhые, гүрэнөө хүтэлбэрилгэдэ олониигэ зониие хабаадуулха, совет демократи хүгжөөхэ гэhэн агуу Ленинэй захяа заабаринуудай хэлбэришэгүй сэхээр бэелүүлэгдэжэ байhые гэршэлэн харуулна. Республикынгаа коммунистнуудай, бүхы ажалшадай хүсэл зорилгые мэдүүлэн харуулжа, Узбекистанай компартиин XVII съезд Директивэнүүдэй проектые нэгэн hанаалаар hайшааба.

Шэнэ табан жэлдэ Узбекистанай үмэнэ үргэн ехэ арга боломжонууд бии болонхой. Арадаймнай ажахын бүхы hалбаринууд саашадаа хүгжэхэ юм. Директивэнүүдэй проект партиимнай ленинскэ национальна политикын үзэл бодолтой сүм тааралдана. Түс проект ажахыемнай үргэлжэдэнь хүгжөөхэ тусхай мэргэжэлтэй болгохо, мүн бүхы гүрэнэй ашатуhые союзна республиканүүдай үйлэдбэрилгын хүсэ хүгжөөхэ зорилготой зохилдуулан тааруулха ябадал хангана.

1970 ондо Узбекистанда 4 миллион 180 мянган тонно хүрэтэр хлопок абтадаг болохо байна. Энээнэй тулада уhажуулагдадаг газараа улам hайнаар ашаглаха, Голодно, Каршинска тала газарые, мүн Дунда Ферганын, Сурхан-Шерабадай нуга газарые уhалан хэрэглэхэ хүдэлмэри үзэгдөөгүй ехэ хэмжээтэйгээр бэелүүлхэ ёhотой. Аму-Дарьягай эхеэр шэнэ газарнууд ашаглагдажа байна. Тэндэ барайгар тариха ехэхэн талмайнууд бии болгогдоно. 500 мянган гектар шэнэ уhалагдадаг газарнуудые ашаглалгада үгэхэ гэжэ хараалагдана.

Саашань нүхэр Курбанов иигэжэ хэлэнэ: Директивэнүүдэй проектнүүдые шудалан, ороhон дурадхалнуудые сэгсэлон хаража, арга боломжонуудаа хараадаа абаад байхада, Узбекистанда тон шухала зүйлнүүдые Директивэнүүдтэ оруулха тухай асуудал табигдахаар болоно. Жэшээнь, барилгын материалнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо, Ангренскэ каолинуудые бүхы талаарнь ашаглаха, электронно, радиоэлектронно промышленность хүгжөөхэ тушаа эндэ хэлэгдэнэ. Туямуюнска гидроузел бодхоохо ябадал хараалха хэрэгтэй. Тиигээ hаа, хлопок үйлэдбэрилгые улам хүгжөөхэдэ туhа болохо байна. Уhажуулгын болоод химическэ машина бүтээлгын, хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводуудые байгуулха гээшэ республикадамнай ехэ удха шанартай юм.

Үгэ хэлэгшэ иигэжэ тэмдэглэнэ: Узбекистан жэлhээ жэлдэ 150 миллион шахуу метр пумаажан бүд, мүн нилээд ехэ трикотажай зүйлнүүдые ондоо тээhээ асардаг байна. Харин тиихэдэ эндэ өөрынгөө бүд нэхэлгын-трикотажна промышленностиин, тиихэдэ союзна удха шанартай промышленностиин түб газар байгуулха али бүхы арга боломжо мүнөө бии юм. Энэ дурадхал съездын Директивэнүүдтэ мүн лэ оруулагдамаар байна.

Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ иигэжэ хэлэбэ: республикымнай олохон hургуулинууд, дээдэ, дунда hургуулинууд түхеэрэлгээр, илангаяа шэб шэнэ техникээр хүсэд хангагдаагүй байна. Энэнь hуралсалай шанарта муугаар нүлөөлнэ, hайн мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ арга боломжые бага болгоно. hургуулинуудай, дээдэ hургуулинуудай hуралсалай-материальна үндэhэ hуурииые нилээд hайн болгохо, тэдэниие мүнөө үеын техникын хэрэгсэлнүүдээр хангаха шухала гэhэн нэмэлтэнүүдые съездын Директивэнүүдтэ оруулха ёhотой.

Съезд болбол аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдые амаршалан мэндэшэлнэ. Делегадууд үни удаан альга ташалдан айлшадаа хани халуунаар угтана.

Гватемалын Ажалай партиин ЦК-гай генеральна секретарь **Бернардо Альварадо** гэгшэ трибуна дээрэ гараба. Тэрэ иигэжэ хэлэнэ: Гватемалын коммунистнууд хүдэлмэришэд, таряашадайнгаа, бүхы арад зонойнгоо аша туhада үнэн сэхээр алба хэнэ. Бидэнэй дабшаhан замда бага бэшэ алдуу дутуунуудшье бии байгаа. Зүгөөр юрэнхы дээрээ hайн үрэ дүн туйлаабди. Ямаршье эрхэ байдалай тохёолдоо hаа, манииые дайсан даража шададаггүй байтаа, хэзээдэшье даража шадахагүй байна.

Бидэнэй хэдэг тэмсэлые бусад оронуудай арадууд, аха дүү партинууд дэмжэнэ. КПСС-эй манда хододоо үзүүлдэг аха дүү ёhоной, тон шухала туhаламжа тухай онсо тэмдэглэхээ хүсөнэбди.

Кубын баатар революци манда ульгэр жэшээ боложо үгэнэ. Вьетнам арадай баатарлиг тэмсэл манииые зоригжуулна.

«КПСС-эй XXIII съезд мандаха болтогой! Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл мандаха болтогой!» гэжэ бидэнэр Гватемалын бүхы коммунистнуудай үмэнэhөө, түрмэдэ зобожо байгаа хүнүүдэйнгээ үмэнэhөө, тэмсэл соогуур унаhан нүхэдэйнгөө үмэнэhөө ёhолон сонсэхонобди гэжэ оратор хэлэнэ.

— Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ бии болоhон бэрхэшээлнүүдые дабаха арга замууд тухай асуудалаар танай партиин хараа шугам КПСС-эй ЦК-гай тобсоото элидхэл дотор элеэр харуулагдаба, энэ хараа шугамыетнай бидэ бүри мүнэн дэмжэнэбди,—гэжэ Ливанай Коммунис партиин ЦК-гай секретарь Политбюрогой гэшүүн **Хасан Корейтем** гэгшэ ородоор хэлэhэн үгэ соогоо мэдүүлбэ.

Ливанай коммунистнууд 1957—1960 онуудай зүблөөнүүд дээрэ хамтаараа зохёоhон уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй гол хараа шугамые hайшаана. Энэ хараа шугам үнэн зүб байна, мүнөөнэй эрхэ байдалда хэрэглэгдэмээр байна гэжэ бүхы дүй дүршэл дээрэhээ гэршэлэгдэбэ. Тиин КПСС-тэ, Советскэ Союзда хани ёhoop, хүндэтэйгээр хандаха ябадал научна социализмда, пролетарска интернационализмда үнэн сэхэ байлгын бодото гэршэ мүн байгаа, байнашье гэжэ бидэ мүнөө хэзээ хэзээнэйхиhээ ехээр этигэнэбди. Советскэ Союзда харша коммунизм гэжэ байхагүй, байха ёhошьегүй! Советскэ Союзтай хани барисаатай байха гээшэ колониализмын, империализмын урдаhаа амжалтатайгаар тэмсэлэй шиидхэхы нүхэсэл болоно.

Шухалын шухала эрилтэнүүдэйнгээ түлөө, оронойнгоо бэеэ даанхай байдал бэхижүүлхын түлөө, демократиие батадхахын түлөө, экономическа талаараа хүгжэхын, социальна дэбжэлтэ туйлахын түлөө Ливанай олониитэ арад зоной тэмсэлэй тон ехээр хүгжэжэ байhан тухай Хасан Корейтем үгынгөө түгэсхэлдэ хөөрэнэ.

Ирагай Коммунис партиин делегациие толгойлогшо **Амин Садек** иигэжэ хэлэнэ: КПСС-эй съезд бүхэн Советскэ Союзай арадуудhаа гадна, мүн дэлхэйн революционно үзэлтэй хүнүүдтэшье гайхамшаг шухала ушар болоно. Юундэб гэбэл, КПСС-ые коммунис болон дэлхэйн бүхы революционно тэмсэлэй түрүү зэргэдэ түүхэ табяа юм.

Ирагай Коммунис парти иигэжэ тоолоно: бүхы оронуудай коммунистнуудай интернациональна ёhoop бэе бэедээ талархадаг гол ёhон хадаа марксистско-ленинскэ партинуудай бэе бэедээ харилсан хандаха үндэhэ hуури болоно. Нүхэдэй ёhoop бэе бэеэ ойлголсон шүүмжэлхэ, ёhотой hайнаар зүбшэн хэлсэхэ арга методэй орондо нүгөөдүүлээ доромжолон зэмэлхэ, бутаралгын ябуулга хэхэ арга метод хэрэглэлэг ушарнууд коммунис хүдэлөөндэ, дэлхэйн бүхы революционно тэмсэлдэ угаа ехэ хохидол ушаруулна.

Мүнөө манай парти тэмсэлээ нюуса байдалда ябуулжа байна гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Садек хэлэнэ. 5 мянга гаран хүнүүднай политическэ үзэлэйнгөө түлөө түрмэдэ, концлагерьта hууна. Бидэ коалиционно патриотическа правительство байгуулхын түлөө тэмсэнэбди. Иимэ правительство Иракска республикын хэмжээн дотор Ирагай Курдистанай автономи тогтоолгын үндэhөөр курдска асуудалые амгалан ёhoop шиидхэхэ hэн, арад зондомнай демократическа эрхэ сүлөө олгохо, Ирагай үмэнэ байгаа бусад шухала асуудалнуудые шиидхэхэ hэн.

Нидерландын компартиин ЦК-гай Президиумэй гэшүүн **Хенк Клеркс** үгэ хэлэнэ. Съездые амаршалха зуураа, тэрэ иигэжэ мэдүүлнэ: оронаймнай провинцинуудай парламентда hаяхан болоhон hунгалтанууд орон соохи политическэ байдалай нилээд хубилhые харуулаа. Олон hунгагшад зонхилхы партинуудhаа зайсан хулжаба. Нидерландын Коммунис парти оронойнгоо хэдэ хэдэн районуудта шухала шухала шэнэ hуурипуудые эзэлэн абаба.

Оратор иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ: Голландиин коммунистнууд хадаа Баруун Германиие ядерна буу зэбсэгээр хангаха ябадалай урдаhаа эсэргүүсэн тэмсэхэ хэрэгтэ эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые элсүүлэн нэгэдүүлхэ зорилго урдаа табина. Иимэ аюулда эсэргүү тэмсэл соогуур коммунистнуудай, социалистнуудай хэдэг тэмсэлэй нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ hайн арга боломжо бии байна.

Вьетнамда Америкын үүдхэн ябуулжа байгаа эзэрхэг түрэмхэй ашанууд, Вьетнамай Демократическа Республикын город, тосхонуудые харата муухайгаар, бомбодожо байhан ябадал Голландиин зониие тон ехээр зэбүүрхүүлнэ. Энэ асуудалаар коммунистнууд социал-демократуудтай нэгэн хамта, эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдтэй нэгэн хамта тэмсэнэ гэжэ Хенк Клеркс хэлэнэ.

Анголын Демократическа, патриотическа хүсэнүүдэй түлөөлэгшэ **Франсисио Невес** иигэжэ мэдүүлбэ: миниие ороной түрүү хүсэнүүд Советскэ Союзай арадуудта табан жэлэйнгээ шэнэ түсэб тон амжалтатай hайнаар бэелүүлхыень хүсэнэ гэжэ дамжуулан хэлэхыемни намда даалгаа.

Анголын арад зон тэмсэлээ хэхэдээ бүхы оронуудай, бүхы түбиинүүдэй эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэдэй бэе бэедээ бодото hайнаар талархан туhалалсаха ябадалда түшэглэнэ. Советскэ Союзай талаhаа бидэндэ үнэхөөрөө ехэ туhаламжа үзүүлэгдэнэ гэжэ онсолон тэмдэглэхэ шухала гээд оратор хэлэнэ.

Оронойимни тэмсэл хэжэ байгаа арад зон табан жэлэй турша соо Португалиин фашистнуудай урдаhаа хатуу шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлжэ байна. Бидэнэр энэ тэмсэлээ эсэстэнь хүрэтэр үргэлжэлүүлхэ хүсэлтэйбди. Тиин эрхэ сүлөөгөө hаяар туйлахабди гэжэ найданабди гээд дайлалдажа байгаа Анголын түлөөлэгшэ хэлэнэ.

Марокко Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Али Ята** съездын ендэр дээрэhээ иигэжэ мэдүүлбэ:

— Шэнэ табан жэлэй түсэбые бэелүүлээ hаа, Советскэ Союзhаа гадна, мүн бүхы дэлхэйн социалис оронуудай хүсэ шадалынь угаа ехээр бэхижэхэ байна.

Саашань оратор арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл тухай хөөрэнэ. Вьетнамда Америкын эзэрхэг түрэмхэйнэр үзэгдөө дуулдаагүй муухай бузар ааша гаргажа байна, бидэ энээндэнь тон ехээр зэбүүрхэнэбди. Америкын эзэрхэг түрэмхэйнэрэй энэ муухай аашые дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ титлеровецүүдэй хэhэн гэмтэ ябадалнуудтайл жэшэмээр байна.

Бидэнэр манай Эхэ ороной аша туhада үнэн сэхэ бүхы хүнүүдтэй хани харилсаатай, холбоо барисаатай байхаяа оролдонобди гэжэ Али Ята хэлэнэ. Энээнэй ашаар бидэнэр 1960 ондо манай партиин хуули бусаар хоригдоhоной hүүлээр бии болоhон бэрхэшээлнүүдые мэдээжэ зэргээр дабажа шадаабди. Битэнэр партиингаа зэргые олошоруулжа, нүлөөень ехэ болгожо шадаабди. Бидэ мүнөө орон дотороо тоогдохо баатай хүсэн болоод байнабди.

Тунисай Коммунис партиин ЦК-гай секретарь **Мухаммед Хармель** гэгшэ иигэжэ мэдүүлнэ:

— Ленинэй партиин, коммунизм байгуулагшадай партиин XXIII съезд дээрэ байлсаха гээшэ тон ехэ зол хуби мүн. Тунис арад бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэдэг тэмсэлыемнай Советскэ Союз үнэн зүрхэнhөө дэмжэдэг гэжэ хододоо hанажа ябаха байна. Советскэ Союз сүлөөрhэн залуу оронуудай хани нүхэрынь юм гэжэ манай арад hайса мэдэнэ.

Оронойимнай хүгжэхэ замда манhаа дулдыдадаггүй гасалан, бэрхэшээлнүүд бии юм. Эдэ бэрхэшээлнүүд оронойимнай гээгдэнти байдалhаа болодоггүй, харин империалис гүрэнүүдэй зүгhөө, дотодын хархис хүсэнүүдэй зүгhөө Тунисто үзүүлдэг хашалта баалалтануудhаа экономикоёо байгуулгада хабаадалсаха арга боломжо олониитэ арад зондо олгохо хэрэгтэй. Арад зондо демократическа эрхэ сүлөө олгогдохо ёhотой. Тунисай Коммунис партиие хоригhон тухай шиидхэбэри болюулагдаха ёhотой.

Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ, империализмын урдаhаа эсэргүүсэн тэмсэхэ хэрэгтэ зорюулагдаhан КПСС-эй ехэ оролдолгые бидэ сэгнэнэбди. Энэ оролдолгонь национальна сүлөөрэлгын хэрэгтэ, сэхэ туhа хүргэнэ гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Хармель хэлэнэ.

Нигериин Социалис хүдэлмэришэнтаряашанай партиин ЦК-гай генеральна секретарь **Тунжи Отегбей** гэгшэ иигэжэ хэлэнэ:

— 1966 оной январиин 15-да сэрэгэй хубисхал боложо, феодально-компрадорско, хулhэншэ гурим үгы хэгдэбэ. Энэ хархис гурим манай ороной бэеэ даанхай болоhон түрүүшын жэлнүүдтэ политическэ талаарнь эзэрхэн байhан юм. Мүнөө түрүү хүсэнүүднай марксизм-ленинизмые зохёохы ёhoop хэрэглэн, оронойнгоо үмэнэхи асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ ехэхэн арга боломжотой болоод байна.

Манай агууехэ вождь, багша В. И. Ленинэй угаа ехэ аша табьяатай байhанайнь тэмдэг болгон Нигеридэ Ленинэй библиотекэ байгуулха тухай тогтоол партиимнай нэгэдэхи съезд баталан абаа гэжэ энэ трибуна дээрэhээ мэдээсэхыемни зүбшөөгыт. Түс библиотекэ болбол Африкын тэг дунда политическэ хүмүүжэлэй гол газарынь болохо, Африкын арадай асуудалнуудта харюусаха нэгэн шухала харюу болгошо социализмын үзэл бодолые дэлгэрүүлхэ байна.

Турциин Коммунис партиин ЦК-гай хилын саанахи бюрогой нэгэдэхи секретарь **Якуб Демир** иигэжэ хэлэв:

— Бидэнэй мүнөө дээрээ имагтал хүсэжэ эрмэлзэжэ байгаа хүсэл эрмэлзэлэй бодото дээрэ бэелүүлэгдээд байhые Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай үмэнэ хаража байнабди.

hүүлэй жэлнүүдтэ Турциин хүдэлмэришэдые эмхидхэн жагсааха хэрэгтэ мэдээжэ зэргын амжалта туйлагдаба. Турциин хүдэлмэришэд экономическа болон политическэ эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө эдэбхитэйгээр сөхэ тэмсэжэ ороба. Тиихэ зуураа, хүдэлмэришэдэймнай ангиин мэдэрэл улам дээшэлбэ, мүнөө Турциин хүдэлмэришэд тоогдомоор хүсэн болоо гэжэ өөhэдыгөө харуулба.

Мүнөөнэй Турциин зонхилогшод гадаадынгаа политика ябуулхадаа, Мендересэй үеынхиhөө ондоо замаар ябаха хүсэд аргатайшье, ябаха ёhотойшье байна. Тэдэнэр Советскэ Союзтай, социалис бусад оронуудтай харилсаагаа улэмжэ бодомжотой, зүбөөр байгуулха аргатай, байгуулха ёhотой юм.

Нүхэр Демир иигэжэ үргэлжэлүүлэн хэлэнэ: мүнөө уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй удха шанар империализмда харша хүсэнүүдэй бэе бэедээ талархалгын удха шанар, бүри ехэ боложо байна. Бидэ иимэ нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ КПСС-эй бэелүүлдэг имагтал ехэ үүргые баяр баясхалантайгаар тэмдэглэхээ хүсэнэбди. Ленинэй агууехэ парти болбол коммунистнуудай нэгэдэлгые, нягта жагсаалые сэхэ шууд хамгаалдаг өгээн хүсэтэй, өгээн үнэн сэхэ хамгаалагша мүн.

Конгын национальна революционно хүдэлөөн гэжэ партиин (Браззавиль) Политбюрогой нэгэдэхи политическэ секретарь **Амбруаз Нумазалай** иигэжэ хэлэнэ:

— Өөрыгөө шүүмжэлэлгэhээ хэзээдэшье айдаггүй, хүтэлбэриингөө арга методые хододоо нарижуулан hайжаруулжа байдаг иимэ түрүү парти болгошо КПСС-эй ударидалгаар танай баатар арад өөрынгөө hайн hайхан ерээдүйе этигэл найдамтайгаар, баяр баясхалантайгаар бэелүүлхэ гэжэ бидэ батаар этигэнэбди.

Танай туйлаhан илалта хадаа мүн манайшье илалта гээшэ. Танай урагшагүйдэхэдэ, бидэшье баhал урагшагүйлэhэн болонобди.

Бидэ Конгодо байгаад, манай ороной эрхэ байдалда социалис революциин хүгжэлтын түсгаар янзын хуули ёhонуудые үлэмжэ тодоор ойлгодог боложо байнабди. Революциеэ бэхижүүлхын тулада, оронойнгоо экономикые хинадаг болохын тулада бидэ бүхы шадалаараа оролдохобди.

Иранай арадай партиин ЦК-гай бюрогой түрүүлэгшэ **Реза Радманеш** иигэжэ мэдүүлнэ:

— Бидэ иран-советскэ харилсаае үргэнөөр хүгжөөхын түлөө хододоо оролдон хамгаалдаг байгаабди. Иранай зонхилхы бүлэгүүд зарим тэды реформонуудые үнгэргэхэ баатай болоо. Теэд эдэ реформонуудынь орон дотородхи мүнөөнэй байгууламжын гол удхые хубилгангүй.

Алибаа бэрхэшээлнүүдэй тохёолдобошье, национальна болон демократическа правительство тогтоохын түлөө тэмсэл Иран дотор үргэлжэлжэ байна. Энэ тэмсэлдэ хүдэлмэришэн, таряашад, интеллигенци улам олоороо хабаадалсан ороно.

Бүхы коммунистнуудай тон шухала зорилгонь гэхэдэ, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын үндэhөөр, социалис оронуудай, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые 1957—1960 онуудай коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөөнүүдэй зохёоhон гол хараа шугамай үндэhөөр бүрин hэргээн батадхаха ябадал мүн гэжэ нүхэр Радманеш тэмдэглэнэ.

Боливиин Коммунис партиин ЦК-гай секретарь **Умберто Рамирес** иигэжэ хэлэнэ:

— Түүхын мүнөөнэй шатада Танай съезд марксизм-ленинизмын үзэл сурталай илаха хэрэгтэ ехэхэн туhа нэмэри болоно.

Боливиин арадай хабаадан ородог Латинн Америкэ империалистнуудай урдаhаа эсэргүү тэмсэлээ улам шангадхажа байна. Дотоодын хархисуудай ба империалистнуудай хүсэнүүд манай түби дээрэ үй бута сохигдохо байhаниинь сохом дамжаггүй гэжэ оратор үргэлжэлүүлэн хэлэнэ.

Манай хүдэлмэришэн ангиин хэhэн тэмсэлэй эсэстэ Боливиин сэрэгүүд баатар Вьетнамдалшье, багахан аад, илагдашагүй Доминиканска Республикадашье эльгээгдэхэгүй юм. Урда Америкын гол дундань оршодог Боливи хадаа социализм байгуулагша Кубын арадтай зэргэ дабшаха юм!

Боливиин коммунистнууд дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлэй түлөө тэмсэнэ, энэ нэгэдэлдэ зорюулдаг Советскэ Союзай Коммунис партиин тэсэмгэй оролдолгые дэмжэнэ гэжэ нүхэр Рамирес мэдүүлнэ.

Съездын нэрэ дээрэ аха дүү партинуудhаа амаршалганууд орожо үргэлжэлhөөр гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсэнэ. Никарагуагай Социалис... hаа, Коста-Рикын Арадай ... гэжэ партиhаа, Хойто Ир... Коммунис партиhаа, Ирланд... дэлмэришэнэй партиhаа, ... Коммунис партиhаа, Сан-М... Коммунис партиhаа, тэрэшэ... дай прогрессивнэ партиhаа, ... ска Гвиана) телеграммануу... Делегадууд энэ мэдээсэлые ... луунаар альга ташан угтаба.

Багахан забhарлалгын ... заседани үргэлжэлүүлэгдэжэ, ... **Кулаков** түрүүлэгшээр hуу...

СССР-эй газай промышле... министр **А. К. Кортунов** ү... хэдээ, газай түлишэ оронои... лишын-энергетическэ hан ... ехэ hуури эзэлдэг болоно ... римталан харуулба. Бүхы ... түлишын дунда газ, нефт... нүүд хахадhаа үлүү hуури... Оронойимнай зарим районуу... зай түлишэ гол шухалань ... Мүнөө Москвада энэ түли... жэлэй саада тээ бүхы орон... абтадаг хэмжээнhээ үлүү е... рэглэнэ. hүүлэй жэлнүүд... соомнай 180 гаран шэнэ га... хайнууд олдонхой.

Газые холо газарта ... эльгээхэ асуудал одоо ... хэй. Мүнөө манайда 70 мян... километр тон томо сорго... тээгдэнхэй. Тэрээгээр да... нефть, нефтиин зүйлнүүд, ... лиин газ эльгээгдэдэг юм. ... газай индустриин омого... гэхэдэ, 4500 гаран киломе... тай, жэлдээ 20 миллиард ... газ үгэхэ шадалтай Бухара... бэрхэтэй байдалда бүтээгдэ... тэ газопровод болоно. Мүнөө... ска газ Ураалай пром... предприятинуудта үргэнөөр... лэгдэнэ. Бүри мүнөө жэлдэ ... хамшагта түхеэрэлгын ... хүсэнинь хүсэд ашаглагда... на гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүү...

Город, тосхонуудые газа... гаха хэрэгтэ онсо ехэ анха... дуулагдана гэжэ нүхэр ... тэмдэглэбэ. Мүнөө аяар 50 ... хүн газ хэрэглэнэ, энэнь ху... бодото дээрээ аша туhатай ... жэлдээ 450 миллион шахуу ... риг мүнгэ алмана. Газай ... hаа, мүн магистральнуудhа... байдаг hуурин газарнуудые ... хангахын тула түсгаар ... hэн газ хэрэглэгдэнэ. Иимэ ... ехээр хэгдэдэг боложо бай...

Шэнэ табан жэлдэ совет... бүхы жэлнүүдэйхидэ орхо... дахин ехэ газ абтаха ёhото... промышленностиие бүри а... тэй болгохо гол арга замуу... нистр нэрлэн харуулна. Нар... никын тон шэнэ туйлалтаг... лаэнь ядерна геофизикы... динамикын, олзобориолгын ... туйлалтанууд энэ хэрэгтэ ... дана. Газай промышленности... гашануудые бага болгохо ... гэбэл, бэдэрэлгын хүдэлмэри... сэнгые хямдаруулха ябада... Эндэ газай промышленности... нистерство, геологиин ми... хоёрнай хүсэ шадалаа ... хүдэлмэрилхэ ёhотой. Ш... метод манда туhалха байна... доол 6—8 бэдэрэлгэ-шаш... нүхэнүүдые малтажа, та... газай баялигые түрүүн дээ... жэ болохо юм. Мүн газопро... гуулгада гаргашалагдадаг ... рииые бага болгохын тула б... дүүн соргонуудые бүтээхэ ...

Газ носоон хэрэглэхэ бү... тай, тогтомол хэмжээнэй ... нүүд шэнжэлэгдэн зохёогд... на. Тиимэ хэрэгсэлнүүд ... ашаглагдадаг болохо юм. ... газаар хүдэлдэг плита, ... ник мэтые хамтадхаhан ... паратура, мүн гэр байра ... түхеэрэлгэ хүн зоной ха... тула бүтээгдэдэг болохоор ... лагдана.

(Түгэсхэлынь 3-да хи ни...

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд. Зураг дээрэ: Кремлиин Съезднүүдэй ордоной фойе соо. Советскэ Союзай Герой лётчик-космонавт П. И. Беляев съездын делега... автографоо үгэжэ байна. ТАСС-ай фотохрони...

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд. Зураг дээрэ: Кремлиин Съезднүүдэй ордоной фойе соо. Делегадууд—Эсэгэ Ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеранууд Советскэ Союзай маршал И. Конев, Советскэ Союзай Герой М. Кантария. ТАСС-ай фотохронико.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съезд

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО

(*Түгэсхэл. Эхиниинь 2-дохи нюурта*)

Газ бүйлуулхада үлэдэг зүйлнүү-дые түүхэй эд болгон бүри һайнаар хэрэглэхэ шухала гэжэ оратор хэлэбэ. Энэ хадаа химическэ промышленностиие хүгжөөхэдэ угаа хэрэгтэй байна.

Кировэй нэрэмжэтэ Макеевскэ металлургическа заводой булад шудхагша **В. В. Холявко** трибуна дээрэ гараба. Манай Эхэ ороной зүрхэн—Москва хотодо мүнөө КПСС-эй XXIII съездын боложо байхада, индустриальна Макеевкэдэ минии хани нүхэд булад түргэн шудхаха аргаар ажаллажа байна. Тэдэ нүхэдни намайе съездэ үдэшэхэдөө имагтал ударник ёһоор ажаллахабди гэжэ үгэе үгөө һэн. Үнэхөөрөөшье тэдэмнай айхабтар һайнаар хүдэлдэг юм! Бүри съездын боложо байха үедэ манай бригада түсэбһөө гадуур ... мянган тонно булад шудхаа гэжэ В. В. Холявко хэлэнэ.

Түргэдхэмэл аргаар булад шудхахые бүрэн бидэ хододоо ехэтэ баясагдабди: эхэ орондомнай угаа шухала металл урдан гарана ха юм!

Англида ошоод байхадаа тэндэ нэгэ булад шудхадаг хүнтэй танилсаhанаа hананаб. Таанарай шудхаhан булад хайшаа эльгээгдэдэг гээшэб гэжэ тэрээнһээ һураа һэм. Тэрэмни юушье хэлэжэ шадангүй, имагтал мүрөө хабшаа бэлэй. Нюур шарайдань баярай тэмдэгшье үзэгдөөгүй һэн. Юундэб гэбэл, энэ булададаар үглөөдэр юунэйшье хэгдэхые тэрэ мэдэдэггүй, үхибүүдэй тэргэ гү, али эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшын сээжые соо буудаха һомон хэгдэхэ гү гэжэ тэрэ хүн мэдэдэггүй байгаа...

Би мүнөө съездэ Макеевскэ булад шудхагшадай рапорт асарааб. Тэдэнэр 200 тонныһ мартеновскэ пеэшэнөөр жэл соо дэлхэй дээрэ эгээн ехэ хэмжээнэй булад шудхаһан байна. Манай заводой мартеновскэ пеэшэнэй булад шудхагшад мүнөө жэлдэ 520 мянган тонно булад шудхаха гэһэн уялга абаа. Гурба һарын туршада 144 мянган тонно металл хайлуулагдаба. Иигэжэ съездын урда тээхи уялгамнай хоёр дахин үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна гэжэ оратор хэлэнэ.

Ажал хэрэгээ хэзээ хэзээнэйхиһээ үсэд оролдосотойгоор хэхэ ёһотой гэжэ өөрынгөө цехэй жэшээ дээрэһээ би хаража байнаб гэжэ нүхэр Холявко үргэлжэлүүлэн хэлэнэ. Тинмэһээл эндэ үгэ хэлэһэн Ленинградай «Электросила» гэжэ заводой слесарь нүхэр Русаковой дурадхалые халуунаар дэмжэнэм. Хойрог, залхуу хүнүүдтэй, ажалай журам эбдэгшэдтэй бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхын тула ажал тухай хуулинуудта хубилалта оруулха ёһотой гэжэ нүхэр Русаков хэлэһэн байна.

Саашань нүхэр Холявко иигэжэ тэмдэглэнэ: кислородой бага байһан дээрэһээнь, хүндэ шанарай металлоломой хүсэд байдаггүй дээрэһээ олохон булад шудхагшад бүри бүтээсэтэйгээр ажаллаха арга боломжоёо хэрэглэжэ шаданагүй. Манай заводой дирекци кислородно станциие үргэдхэхэ тухай асуудал үнинэй табина. Зүгөөр СССР-эй Госплан тэрэнииемнай шиидхэнэгүй гэжэ оратор онсо тэмдэглэбэ.

Мартеновскэ аргаар шудхалгын хойноһоо хиналта хэхэ бүри һайн приборнуудые байгуулыт гэжэ нүхэр Холявко эрдэмтэд-металлургнуудта, конструкторнуудта хандана. Тиигээ һаа, буладай шанар һайжарха, ажалаймнай бүтээсэ улам ехэ болохо, экономическа бүри һайн үрэ дүн туйлагдаха һэн.

Үгынгөө түгэсхэлдэ булад шудхагша иигэжэ хэлэнэ:

— Съездһээ хэдыхэн үдэр урид ехэ олон металлургнууд СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагдаһан. Манай мэргэжэлэй эгээн эрхим хүнүүд Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Манай ажалые иимэ үндэрөөр сэгнэһэндэнь харюу болгон, бидэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ, бүхы дүй дүршэлөө зорюулхабди гэжэ шагнал абаһан бүгэдэ металлургнуудай үмэнэһөө партиин, правительстваяа найдуулха байнаб.

Мартиникска Коммунис партиин генеральна секретарь **Арман Николя** гэгшын хэлэһэн үгые съездын делегадууд, айлшад халуунаар угтаба.

— XXIII съездын болоходо империалистнууд һанаагаа ехээр зобоно, харин арадууд этигэл найдабаритайгаар хандана, — гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Мартиникын түрүү хүнүүд, манай ороной коммунистнууд Вьетнамай баатар арадай талада, Латиин Америкын аха дүү арадуудай талада байна. Вьетнамай арадта эсэргүүсэн империалис ээрхэг түримхэйнэр үйлэ муутайгаар добтолно, Латиин Америкын арадуудые Уолл-Стридэй монополинууд дээрмэдэнэ. Бидэнэр Доминиканска Республикын таладабди, эгэршэгүй баатар зоригтой Кубын таладабди. Доминиканска Республикын газарые Пентагоной далайн пехото дээрэлхүүгээр эзэмдэнэ, баатар Куба хадаа Америкэ дотор социализмын тугые үндэр дээрэ үргэжэ ябана. Бидэнэр болбол хархис этэгээдүүдэй зүгһөө хюдагдажа байгаа индонез арадай эрхим хүбүүдэй таладабди, Африкын революционно хүнүүдэй, бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүдэй таладабди.

Бидэнэр арсалдаата асуудалнуудые нүхэрэй ёһоор, интернационализмын үндэһөөр зүбшэн хэлсэхын түлөөбди, КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор хэрэг ябуулгаяа нэгэдүүлхэ арга замуудые тэсэмгэйгээр бэдэрэн олохын түлөөбди.

Сенегалай бэеэ даанхай байдалай Африканска партиин, генеральна секретарь **Мажмуд Диоп** иигэжэ хэлэбэ:

— Социалис оронуудай нэгэдэлые хангаха, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нягта жагсаалые хангаха хэрэгтэ зорюулагдаһан КПСС-эй политикые, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе эдэбхитэйгээр дэмжэдэг политикые, Ази, Африкын бэеэ даанхай залуу гүрэнүүдэй экономическа хүгжэлтэдэ ёһотой туһа хүргэдэг политикые Сенегалай бэеэ даанхай Африканска парти үндэрөөр сэгнэдэг юм.

Бии болоһоор арбан жэлэйнгээ ойе имагтал ерэхэ жэлдэ тэмдэглэхэеэ байгаа манай парти нюусаар хүдэлмэрилтын хүшэр хүндэ эрхэ байдалда зургаан жэл соо тэмсэнэ. Тиихэ зуураа, Сенегалда бэеэ даанхай национально-демократическа гүрэн байгуулха зорилго урдаа табина. Африкын урдаһаа неоколониалистнуудай хэдэг хорото үгэсэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн манай парти тэмсэнэ, мүн Урда Африкада хэрэглэгдэдэг гутамшаг муухай апартеидэй гуримда эсэргүүсэн партимнай тэмсэнэ.

Бидэнэр Урда Вьетнамай арадай баатар тэмсэлые дэмжэнэбди. Америкын империалистнуудай ээрхэг түримхэй ябуулгануудай урдаһаа эсэргүүсэн, Вьетнамай Демократическа Республикын хэдэг тэмсэлые эрид шууд дэмжэнэбди гээд оратор үгэеэ дүүргэнэ. Тиихэдэнь зал соо альга ташалган болоно.

Германиин социалис нэгэдэмэл партиин правлениин нэгэдэхи секретарь **Герхард Данелиус** (Баруун Берлин) делегадуудай альга ташалга доро иигэжэ мэдүүлбэ:

—КПСС-эй XXIII съезд хадаа Советскэ Союз дотор саашадаа үргэн дэлайсатайгаар коммунизм байгуулха уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, эб найрамдалай түлөө, эрхэ сүлөөгэй, эрид хүгжэлтын түлөө арадуудай тэмсэлдэ айхабтар шухала удха шанартай болохо юм.

— Баруун Германиин зонхилхы бүлэгүүдэй үһөө нэхэлгын хараа шэглэл эгээн түрүүн Баруун Берлиндэ угаа аюултай байна,—гэжэ оратор үргэлжэлүүлэн хэлэнэ.—Политическэ кризисүүдэй гуламта бологшо манай город саашаа һайтай юумэ үзэхын аргагүй юм. Хэрбээ манай городые фронтовой город бологшо хүйтэн дайнай хараа шэглэлые болюулаал һаа, хэрбээ манай городой хүн зон эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ, Германиин хоёр гүрэнэй бэе бэедээ дүтэ болохо, бэе бэеэ ойлгосохо хэрэгтэ, Европын оронуудай харилсаагаа хүгжөөхэ хэрэгтэ зохихо зэргээр хубитаяа оруулаал һаа, Баруун Берлин амгалан ёһоор, зол жаргалтайгаар хүгжэхэ аргатай болохо байна.

Баруун Берлин дотор шэнэ байдал үзэгдэжэ байна. Хүн зоной ехэнхи хубинь энэ городые хорото ааша гаргадаг гуламта болгон Вашингтоной ба Бонной хэрэглэхыень хүсэнэгүй. Улам бүри олон хүнүүд хүйтэн дайнай политикые, коммунизмда харша шашалдаанай политикые буруушаадаг, зүүн, баруун оронуудтай Баруун Берлинэй амгалан ёһоной зохид харилсаа тогтоохыень хүсэдэг боложо байна. Тиихэ зуура Германиин түүхэдэхи хүдэлмэришэн, таряашанай түрүүшын гүрэн бологшо ГДР-тэй харилсаагаа һайжаруулха шухала.

1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүд тэһэн элидхэлээр 17 хүн үгэ хэлэбэ. энээгээр үгэ халэлгые болюулха гэһэн дурадхалнууд оробо гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсэнэ. Съездын делегадууд үгэ хэлэлгые болюулха гэжэ нэгэн дуугаар шиидхэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинда түгэсхэлэй үгэ үгтэнэ. Тэрэнэй тобшохон үгэ хэлэхэ үедэ хэдэн удаа альга ташалганууд болоһон байна.

Апрелиин 7-ной үдэшын заседани дээрэ КПСС-эй XXIII съезд партиин центральна органуудые һунгалга гэһэн зүбшэхэ зүйлэйнгөө удаадахи пункт зүбшэжэ эхилбэ.

Апрелиин 8-да съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ.

(ТАСС).

США-гай компартиин элитэ ехэ ажал ябуулагша Генри Уинстондо Львовой «Радуга» гэжэ фирмын хүдэлмэришэдэй зүгһөө хрустальна вазые съездын делегат КПУ-гай Львовско городской комитедэй нэгэдэхи секретарь Г. И. Бандровский барюулжа байна.

МОСКВА, КРЕМЛЬ, КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЦЭ...

Амаршалганууд, ажалай айладхалнууд энэ адресаар орожо үргэлжэлһөөр.

Өөһэдынгөө амжалтанууд тухайда Армениин, Азербайджанай, Горьковско, Витебскэ, Владимировска, Николаевска, Алма-Атын, Астраханьска, Одесскэ болон бусад областьнуудай, хизаарнуудай, автономито республикануудай ажалшад элидхэнэ...

Айладхалнуудай тобшохон мүрнүүдэй саана ехэ ажал хэрэгүүд бии байна. Тюменскэ областиин нефтьшэд кварталайнгаа түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад мянган тонно нефть гарган абаа. Эндэхи геологууд «хара алтанай» хэбтэшэ һаяхан олобо. Хара далайн пароходствын морягууд кварталайнгаа түсэбһөө гадуур 677 мянган тонно ашаа зөөгөө. «Азнефтеразведка» гэжэ № 3 трестын үрэмдэлгын конторын коммунис ажалай бригадын гэшүүд графигаа зургаа һараар уридлан, 4.000 метр гүнзэгы нүхэ малтаһан байна. 245 мянган түхэриг алмагдаа. Энэ бригадынхид өөһэдынгөө амжалтые КПСС-эй XXIII съездэ зорюулна. Эдэнэй бригадирынь түс съездын делегат юм.

Татарай АССР-тэхи КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхозникууд нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбһөө гадуур 880 центнер мяха, 1230 центнер һү, 90 мянган үндэгэ тушаагаа. Тувын АССР-эй «Победа» совхозой механизатор Мангуш Михаил Якан-Оол: «Комбайнууд, тракторнуудые заһабарилгын үедэ 1370 түхэригэй алмалта хэгдээ» гэжэ бэшэнэ.

Эхэ-Герой Агафия Никифоровагай бэшэг дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Би—Чувашай АССР-эй Турмыша тосхоной юрын чуваш эхэнэр—заха хизааргүй золтой байнаб. Яахадааб гэхэдэ, түрэл Коммунис партимнай, правительствамнай арад зонойнгоо баян дэлгэр байдалые улам һайжаруулгын хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулна. Парти, правительствын асари ехэ туһаламжын ашаар өөрынгөө нүхэр Иван Никифоровичтэй хамта 13 үхибүү хүн болгон хүмүүжүүлээбди. Зол жаргалтай ажабайдал хангаһанайнь түлөө Коммунис партидаа, Советскэ правительстводаа бүхы бүлөөрөө баяр баясхалан хүргэнэбди. Съездын делегадуудые амаршалаад, социалис Эхэ оронойнгоо һалбаран мандахын тулада үрэ ехэтэйгээр хүралдахыень хүсэнэбди».

Сэрэгэй, политическэ һуралсалай талаар съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ ехэ үрэ дүн туйлаабди гэжэ Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд элидхэнэ.

(ТАСС).

ПАРТИИМНАЙ ХАРАА ШУГАМ СОВЕТ ХҮНҮҮДЫЕ ЗОРИГЖУУЛНА

АХЫНХИДАЙ БАЯР

Коммунис партиин XXIII съездын нээгдэхэ үдэрые Ахын аймагай ажалшад ажалай болон политическэ дэбжэлтын оршон байдалда, омог баяртайгаар угтаа һэн. Съездын нээгдэхэ сатые хүлеэжэ ядаһан хүнүүд радиогойнгоо хажууда хуу сугларанхай, ямаршье һайшаагаар, ямар гуримтайгаар, ямар оршон байдалда энэ ехэ хуралдаан нээгдэхэнь гээшэб» гэһэн бодол хүн бүхэнэй толгойе эзэлэнхэй байгаа һааб даа.

Тэрэ үдэшэ Орлик тосхоной аймагай Соёлой байшанда съездын нээгдэлгэдэ зорюулагдаһан баярай үдэшэ тон һонирхолтойгоор эмхидхэгдэбэ. 1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй проект тухай элидхэл хэгдэбэ. Эндэ ажалай түрүүшүүл ажал хэрэг тухайгаа сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Һүүлээрнь аймагай түбэй дунда һургуулиин багшанар, Соёлой байшангай уран һайханай коллектив хамтаржа, концерт харуулба.

Хажуу тээ, гүн хүбшэ тайгын дунда, таһархай холо оршодог аймаг гэжэ тоологдодогшье һаа. КПСС-эй XXIII съездын материалнуудтай, иланхаяа Л. И. Брежневэй хэһэн ЦК-гай тоосоото элидхэлтэй газетэнүүд саг соогоо асарагдаа, захиргшадта барюулагдаа. Мүнөө хаа хаанагүй партиин энэ гүн гүнзэгы удхатай документые хүн бүхэн шудалжа эхилэнхэй. Колхозууд болон эмхи зургаануудай агитаторнууд даажа байдаг участогуудтаа гаранхай, ойлгуулламжын хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулжа захалаа. КПСС-эй XXIII съездын материалнуудые яажа шудалха, хүн зондо тайлбарилан ойлгуулха талаар тусхай зүблөөн аймагай центртэ үнгэргэгдөө. Иигээд лекторнууд хүдөө гарахань, семинар һаяар болохо.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлэй ушаар удхатай танилсажа байһан манай ажалшад ажал хүдэлмэри дээрээ үшөө һайн амжалта туйлахын түлөө шууд эрмэлзэнхэй, шангааршье, дэлисэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байна. Зүгөөр съездын материалнуудтай танилсаха үедөө өөһэдынгөө ажабайдалдахи дутуу дундануудые, алдуу эндүүнүүдые шүүмжэлхы шэнжэтэйгээр хаража, алибаа хэмжээ абаха байһаниинь мэдээжэ.

Н. НИМАЕВ,
КПСС-эй Ахын райкомой секретарь.

УРМАТАЙГААР

ЗАХААМИН. XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи отделениин хонишод мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байнхай. Эндэхи дүршэлтэй хонишодой нэгэн Владимир Дондоковой даадаг отарынхид 528 эхэ хонидтой. Мүнөө үедэ хамта 480 хурьган абтаа гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриһөө 90 түл абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Тэрэшэлэн Хажуугай отарын хонишод мүн лэ амжалта ехэтэй. Эндэ 486 түл абтаа гэхэ гү, али зууһаа 89 хурьгатай болоо. Эдэ отарануудай хонишод түрэл партиингаа XXIII съезд дээрэ зүбшэгдэжэ байһан асуудалнуудаар урмашан, үшөөл һайнаар ажаллахые оролдоно.

Г. ТУГУТОВ.

ОМОГТОЙНУУД

Хэрэнэй Соёлой байшан соо ажалшад олооороо сугларжа, КПСС-эй XXIII съездын нээлгэдэ зорюулагдаһан үдэшэ үнгэргэбэ. Тэндэ партиин райкомой секретарь нүхэр Ц. Ш. Бальбаров элидхэл хээ. Партиин алдарта съездые аймагай ажалшадай ямар бэлэгтэйгээр угтаһан тухай тэрэ хөөрөө.

Түнхэнэй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ мяха, һү худалдаха кварталайнгаа түсэб мартын 25-да дүүргээ. Эндэхи арад зон правительствын дээдэ хайра — орден болон медальнуудта хүртэһэн аймагайнгаа эрхим малшадаар омогорхоно. Аймагаймнай 30 гаран малшад, тэрэ тоодо Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Гатып Чойбонов —Ленинэй орденоор, «Сибиряк» колхозой һаалишан Дари Алсыева Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаа.

В. ШИРЕТОРОВ.

ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ НҮЛӨӨНЬ ЕХЭ

Манай заводой коллектив партиин съездын нээгдэхэ үдэрые үнинһөө хүлеэжэ, ажалай бэлэг бэлдэхэ гэжэ оролдоһон байгаа. Иигэжэ абаһан уялгаяа дүүргэээмди.

Партиин ЦК-гай тоосоото элидхэлэй толилогдоһон газетэнүүдэй хүлеэхатай сасуу заводой бүхы цехүүд, участогуудта уншалга, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэжэ эхилһэн юм. Партийна бюрогой гэшүүд, заводой хүтэлбэрилэгшэд түрүүшын хөөрэлдөө үнгэргэбэ.

Коммунистнууд, бүхы хүдэлмэришэд хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, КПСС-эй ЦК-гай ябуулжа байгаа политикые бүринһэн дэмжэнэ. Жэшээлхэдэ, партиин Уставта зарим хубилалта оруулха тухай нүхэр Л. И. Брежневэй тэмдэглэһые манай коммунистнууд бүрин һайшаана. Манда залуу хүдэлмэришэд ехэ олон. Тэдэниие коммунис ёһоор, Эхэ оронойнгоо үнэн сэхэ эрхэтэд байхаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэмнай партиин Уставта оруулагдаха хубилалта ехэ удха шанартай байха гэжэ һанагдана. 23 наһа гүйсөөгүй залуушуулые комсомолоор дамжуулан партида абаха гээшэ тэдэниие хүмүүжүүлхэ, шалэн абаха хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлхэ байха. Мүн партида ороходо гэһэн зуурашалга үгэхэ эрхэ табан жэлһээ бага бэшэ стажтай коммунистнуудта олгохо тухай дурадхалые бидэнэр мүн лэ һайшаанабди. Энэ тон зүб дурадхал, яахадааб гэхэдэ, коммунистнуудай, мүн партида абтаха нүхэдэйшье харюусалга дээшэлүүлхэ юм

Эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө тэмсэгшэдэй түрүү манлайда ябаһан Коммунис партимнай, совет арадтнай өөһэдынгөө интернациональна уялга дүүргэнэ, саашадаашье дүүргэхэ байха. Иимэ уялга дүүргэлсэжэ байһан манай коллектив партиин съездын боложо байһан элэ үдэрнүүдтэ ажалай вахтада жагсанхай. Хари гүрэнүүдтэ эльгээгдэхэ продукци бүтээхэ уялгаяа болзорһоонь холо урид дүүргээбди.

К. НЕМИЛОВ,
«Теплоприбор» заводой партийна организациин секретарь.

КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫН ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ ГАДААДЫН ОРОНУУДАЙ ХЭБЛЭЛ ИИГЭЖЭ БЭШЭНЭ

ПОЛЬШО

ВАРШАВА, апрелиин 7. (ТАСС). Полышын газетэнүүдэй түрүүшын хуудаһанууд, Центральна радиогой «Һүүлшын мэдээсэлнүүд» Москваһаа абтаһан мэдээсэлнүүдээр юһэдэхи үдэрөө эхилээ. КПСС-эй XXIII съездын хүдэлмэри тухай Полышын Арадай Республикын ажалшад угаа ехээр һонирхоно.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай элидхэлэй зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан тухай, делегадуудай бодолтой һайн, харюусалгаяа ехээр мэдэрэнги үгэнүүдые хэлэһэн тухай «Трибуна люду» газетэ мүнөөдэр мэдээсэнэ.

СССР-эй экономикые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй зорилгонууд А. Н. Косыгинай элидхэл соо хэлэгдэнхэй. Эдэ зорилгонуудые делегадууд хүсэдөөр һайшаана гээд «Жиче Варшавы» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Хэдэн арбаад ехэ, мүн багашье асуудалнууд съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Эдэ асуудалнууд бултадаа угаа ехэ, шухала удха шанартай гээд «Волнеж вольности» гэжэ газетэ заана.

МОНГОЛ

УЛААН БААТАР, апрелиин 7. (ТАСС). Советскэ Союзай арадай ажахые хүгжөөхэ шэнэ табан жэлэй түсэбые хүгжэлтын гайхамшагта хараа зам гээд «Үнэн» газетэ түрүү бэшэг соогоо сэгнэлтэ үгэһэн байна. СССР-эй табан жэлэй түсэб тушаа проектын КПСС-эй XXIII съезд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэдэ энэ түрүү бэшэгынь зорюулагдаһан байха юм.

1966—1970 онуудай табан жэлэй түсэб коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын түлөө совет арадай тэмсэлэй шухала шатань болохо гээд газетэ бэшэнэ.

Шэнэ асари ехэ зорилгонуудые совет ороной хүдэлмэришэн анги, колхозно таряашад, арадай интеллигенци өөрынгөө ленинскэ Коммунис партиин хүтэлбэреэр амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ Монголой коммунистнууд, бүхы монгол арад батаар этигэнэ гээд «Үнэн» газетэ мэдүүлнэ.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, апрелиин 7. (ТАСС). КПСС-эй XXIII съезд интернационализмые, аха дүү коммунис партинуудай, дэлхэйн революционно хүсэнүүдэй һанал нэгэдэлгые харуулна гээд «Руде право» газетэ бэшэнэ.

Нэгэдэлтэй байха эрилтэ XXIII съезд дээрэ табигдана. Энэ съездын хүдэлмэридэ аха дүү партинуудай үргэнөөр хабаадалга түс эрилтые диилэнхи олонхи коммунис, хүдэлмэришэнэй партинууд дэмжэнэ гэжэ гэршэлэн харуулна гээд газетэ бэшэнэ. Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ нэгэдэмэл ябуулга хэхэ эрилтэ нэгэн һаналтайгаар табигдана. Энэ хадаа 1957 болон 1960 онуудта Москвада болоһон зүблөөнүүдэй тодорхойлһон уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй гол хараа шугамай зүб байһые гэршэлэн харуулна. Вьетнам арадтай уласхоорондын коммунис болон революционно хүдэлөөнэй һанал нэгэдэлгэ, Америкын ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн тэдэнэй хэжэ байһан тэмсэлые һанал сэдьхэлэй талаар дэмжэлгэ съезд дээрэ хэлэгдэһэн үгэнүүдһээ элеэр харагдана.

ФИНЛЯНДИ

ХЕЛЬСИНКИ, апрелиин 7. (ТАСС). «КПСС-эй XXIII съезд угаа ехэ ушар болоно гээд КПФ-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, Финляндиин Арадай демократическа союзай парламентска фракциин түрүүлэгшэ Хертта Куусинен ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.—Энэ ушар Советскэ Союзда, мүн бүхы дэлхэйдэ, социализмын бүхы хүсэнүүдтэ угаа ехэ удха шанартай. Советскэ Союзай үргэн бэхижэлгэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, социализмын хэрэгэй бэхижэлгэ болоно, харин Советскэ Союзай амжалтанууд бүхы эб найрамдалай болон социализмын тала баригшадай амжалта болоно гээшэ».

БОЛГАРИ

СОФИ, апрелиин 7. (ТАСС). Кремлиин Съезднүүдэй ордон тээшэ бүхы хүн түрэлтэнэй һанал сэдьхэл эдэ үдэрнүүдтэ зорюулагдана, совет обществын гол онсо шэнжэнүүдэй нэгэн—парти арад хоёрой хоорондохи бата, бэхи холбоо барисаан, ленинскэ партияа тойрон совет хүнүүдэй бата нягтаар жагсалга иланхаяа эли тодоор харуулагдана гээд «Земеделско знаме» газетэ бэшэнэ.

СССР-эй шэнэ табан жэлэй түсэб Советскэ Союзай саашанхи амжалта туйлаха нүхэсэл болоно. Тэрэнэй амжалтанууд бүхы дэлхэй дээрэ социализм болон коммунизмые эрхимээр идхан номногшо болоно гээшэ. Табан жэлэй түсэбэй дүүргэгдэхэдэ СССР-эй, дэлхэйн социалис оронуудай экономическа болон өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадал ургаха байна. Империалистнуудай, хамагай түрүүндэ Америкын империалистнуудай, Баруун Германидахи союзнигуудайнь ээрхэг түримхэй хараа шэглэл эб найрамдалда ехэ аюул тохеолдуулна. Тиимэһээ өөрыгөө хамгаалха хэрэгтэ, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ бэхижүүлгэдэ Советскэ Союз зохихо мүнтэ зөөри һомолхо баатай болоно гээд «Арадай арми» гэжэ газетэ бэшэнэ.

Ээрхэг түримхэйшүүлэй амыень татахынь, дэлхэйн шэнэ дайе зайсуулхын тулада Советскэ Союз эсэшэ сусашагүй хүсэлэл оролдолго гаргана.

Буряад ороной ажалшад КПСС-эй XXIII съездын материалнуудтай танилсана, зүбшэн хэлсэнэ. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын эдеэ хоолой 72-дохи магазинай наймаалагшад съездын материалнуудые тон һайнаар шудалжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): магазинай наймаалагшад Галина Кротик, Тамара Жилина, Евдокия Чмелева гэгшэд съездын материалнуудтай газетэ уншажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Мэргэжэлтын зүбшэл

ЛУГОВОДОЙ ХАБАРТАА ХЭХЭ АЖАЛ

Апрелиин 5-hаа майн 5 хүрэтэр сабшалан hайжаруулха хүдэлмэри республика дотор ябуулагдажа байна. Энэ үедэ ямар шухала хүдэлмэриин хэгдэхэ тухай хөөрэжэ үгэхыень Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин тэжээл абалгын таhагые даагша Н. С. Хребтовто редакци хандаhан байна. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл болон эрдэмэй туйлалтануудые согсолжо дурадхаhан мэргэжэлтын энэ зүбшэлые Буряад ороной луговодууд амжалтатайгаар хэрэглэхэ аргатай.

ҮБhЭ НОГООНОЙ баян ургаса абахын тула хабартаа ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй. Хабар хэгдэхэ хүдэлмэриие саг соонь зүбөөр бэелүүлбэл, ногоон түргэнөөр ургаха, ургасыень хуряахадашье бэлэн болохо үгэхэнь мэдээжэ.

Хабартаа ямар хүдэлмэри сабшалан дээрэ хэгдэхэ гээшэб?

Нэн түрүүн сабшалангаа модо шулуунhаа сэбэрлэхэ, галаhануудые hугалжа хаяха. Саhанай хайлахалаар лэ уhалууриин болон намаг хатааха ханаабуудые сэбэрлэхэ, заhабарилха, хүүргэ болон гарсануудые бэлдэхэ, хаалтануудые заhабарилха, бусад хүдэлмэри хэхэ шухала. Энэ үедэ шугы бургааhа, дэгнүүл сэбэрлэхэ хүдэлмэри үргэлжэлхэ. Энэ хүдэлмэри hайнаар хэбэл, үбhэ ногоо машинаар хуряахада зохид болохо үгэхэ бшуу. Хэрбээ гектар бүридэ 10—15 бургааhа, модоной ургажа байбал, тэдэниие гараар сабшажа хаяхада болохо. Тиихэдээ тэдэниие газарай нюруунhаа 20—25 сантиметр гүнзэгыгөөр абажа хаяха хэрэгтэй. Тэрэнэй hүүлээр үлэhэн хонхосогынь шоройгоор жэгдэлхэдэ hайн. Бургааhа, модоной олон байбалнь, бульдозер гү, али модо отолхо бусад хэрэгсэлнүүдые, мүн трос хэрэглэжэ болохо юм.

Бургааhа, модонhоо сэбэрлэгдэhэн газарта хүсы, донник, хяаг болон бусад ногооной үрэhые обёостой холижо тарихада зохид. Дүрбэлжэн метр газарта 2—3 грамм ногооной, 15—20 грамм обёосой үрэhэн хэрэглэгдэхэ. Хэрбээ ногооной үрэhэнэй үгы байбалнь, hүриин обёорто үлэhэн хог хэрэглэжэ болохо.

Мүнөө үедэ дэгнүүл сэбэрлэхэдэ эгээл зохид үе ерэнхэй. Хэрбээ дэгнүүлэй үсөөн байбалнь, тэдэниие хобхолжо хаяха. Зүгөөр сабшалангай 25—35 процентhээ дээшэнь дэгнүүлтэй байгаа hаань, тэндэ дисковани хэжэ борнойлдог. 25—70 сантиметр үндэр дэгнүүлэй байгаа hаань, фрезер 1—2 дахин ябуулдаг. Фрезер ябуулхынгаа урда тээ дэгнүүлэй ногоо галдаха хэрэгтэй.

Дэгнүүл сэбэрлэhэнэйнгээ hүүлээр уhа хэдэг хүндэ каток шэрэжэ, хүрьhыень жэгдэлдэг. Эдэ бүхы хүдэлмэри апрелиин hүүл, майн эхинhээ оройтонгүй дүүргэгдэхэ ушартай.

Хуушарhан ногооной биратайгаар ургахаяа болиhон сабшалангые үндэhөөрнь hайжаруулха шухала. Эндэ гектарай 10—15 тонно хүртэхөөр наг шэбхэ гаргажа, газарайнь хүрьhые борнойлжо үгэхэдэ зохид. Иимэ хүдэлмэри хэhэн газарта ургасань хоёр дахин шахуу дээшэлдэг. Жэшээнь, Буряадай туршалгын станцида шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ үзэхэдэ, энэ хүдэлмэри апрель hарада хэхэдэ августынхиhаа дүтуугүй аша үрэ үгэhэн байха юм.

НОГООНОЙ ургаса дээшэлүүлхын тула үтэгжүүлгэ хэрэглэхэ хэрэгтэй гэжэ эрдэм ба дүй дүршэл тодоруулhан байна. Апрель hарада, зүгөөр майн 5—10 hаа оройтуулангүй наг шэбхэ сабшаланда зөөжэ, жэгдээр тараагаад, тэрэнээ баллуураар низалжа үгэхэ эрилтэ табигдана. Эгээл түрүүлэн уhалагдадаг сабшалангые үтэгжүүлжэ дүүргэхэ. Юуб гэхэдэ, уhалагдадаг сабшалан дээрэ шэбхэ гаргахада ургасань ехээр нэмэдэг шуу. Уhалагдадаг сабшалангай гектар бүриhөө 25—30 центнер үбhэ абахын тула 4—5 жэл болоод лэ тэрэнээ наг шэбхээр үтэгжүүлжэ байха хэрэгтэй. Үтэг хэхын тула шэнэ аргал, hолоомогүй шабааhа хэрэглэжэ болохо. Тиихэдээ гектар бүридэ үхэрэй 30—40 тонно шэбхэ, хониной—20—25 тонно шэбхэ хэрэглэжэ болохо. Хүнгэн хүрьhэтэй, ургаса багатай газарта гектарай 50—60 тонно үхэрэй, 30—40 тонно хониной шэбхэ хэрэглэдэг.

Малай үбэлжөөнhөө холо байhан уhалагдадаг сабшаланда гектарай 10 тонно шэбхэ гаргаад, нэгэн доро минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэхэдэ hайн. Үгышье hаа, ганса минеральна үтэгжүүлгэ тараажа болохо. Тиихэдээ залаата ногоотой сабшалан дээрэ азотно үтэгжүүлгэ, буурсагта ногоотой сабшаланда фосфор-калитай үтэгжүүлгэ зохихо. Минеральна үтэгжүүлгэ иимэ нормотойгоор хэрэглэхэ (гектарта центнерээр):

Үтэгжүүлгэнүүд	ашаг үгэдэг зүйлынь (процентээр)	Ехэнхинь залаата ногооной ургадаг hаа: шэбхэтэй суг	Ехэнхинь залаата ногооной ургадаг hаа: шэбхэгүйгөөр	Ехэнхинь буурсагта ногооной ургадаг hаа: шэбхэтэй суг	Ехэнхинь буурсагта ногооной ургадаг hаа: шэбхэгүйгөөр
Аммиачна селитрэ	34	1,5—2,0	2,5—3,0	—	1,0—1,5
Суперфосфат	20	2.0—3.0	3.4—4.0	2 —3,0	3 —4.0
Калийна дабhан	40	1,0—1,5	1,5—2,0	1,0—1,5	1.5—2,0

Эдэ бүхы үтэгжүүлгэнүүд хабартаа үбhэ ногооной ургажа байхын урда тээ сабшалан дээрэ тараагдадаг. Уhалагдадаг сабшалан дээрэ түрүүшын уhалалга хэхын урда тээ наг шэбхэ гаргаха хэрэгтэй. Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые нэгэ дахин уhалhанайнгаа hүүлээр сабшалан дээгүүр тарааха шухала.

Гектар бүридэ 60—80 килограмм аммиагтай уhа хэрэглэхэдэ, hайн үрэ дүн харуулна. Тэрэниие «КРН-4,2» культиватораар, тэрэндэ тусхай түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэжэ, сабшалан үтэгжүүлэгдэдэг. Сэлэнгын совхозой дүй дүршэл дээрэhээ харахада, сабшалан дээрэ аммиагтай уhа хэрэглэхэ хүдэлмэри хүрьhэнэй 8—10 сантиметр гэдэhэн хойно үнгэрэгдэдэг байгаа. Тиигэхэдэнь үбhэ ногооной ургаса 2 дахин, тэрэнhээшье ехээр дээшэлhэн байха юм.

ЭНЭЭНhЭЭ ГАДНА үбhэ ногооной ургаса дээшэлүүлхын тулада сабшалангай газарые зүбөөр, саг болзор соонь, шанартайгаар уhалха хэрэгтэй. Мүнөө үедэ республикымнай колхоз, совхозуудай урда сабшалангай газарые ургадхэхэ тушаа, тэрэниие hайнаар уhалха тушаа тон шухала зорилгонууд табигдана. Түрүү луговодуудай дүй дүршэл дээрэhээ, эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй шэнжэлэлгэ дээрэhээ харахада, манай республикын эрхэ байдалда үбhэ ногооной баян ургаса сабшалангай газарые 3 дахин уhалhанhаа түйлагдана. Хэрбээ ямаршье уhалалга хээгүй сабшалан дээрэhээ гектар бүриин 6,2 центнер ургасын абтаhан байгаа hаа, тэрэниие 1 дахин уhалхада 8,4 центнер, хоёр дахин уhалхада—17,5, гурба дахин уhалхада—24,7 центнер үбhэн хуряагдана ха юм. Тиихэдэ сабшалангые hайнаар үтэгжүүлхэдэ ургасань хоёр дахин, тэрэнhээ үшөө ехэ болоно.

Сабшалан ямараар уhалагдаха ёhотойб? Түрүүшын уhалалгые апрелиин hүүл багаhаа эхилээд, майн эхеэр дүүргэхэ. Энэ үедэ газарай хүрьhэн 10—15 сантиметр гэдэhэн байха ёhотой. Хоёрдохи уhалалгые түрүүшын уhалалгын удаа 15—25 хоногой үнгэрhэн хойно хэхэдэ болоно. Тэрэ үедэ газарай хүрьhэн бүри hайнаар гэдэжэ, сабшалан уhалхада бүри ехэ уhан хэрэглэгдэдэг. Гурбадахи уhалалгые түрүү ажахынууд июнь hарын тэн багаар үнгэргэнэ.

Хабар эртэ сабшалан уhалхадаа hайрам хэрэглэхэ хэрэгтэй. Энээниие үнгэргэхын тула апрель hарын эхеэр сабшалан дээрэ зөөгдэhэн наг шэбхэ тараажа, тэрээгээр hайрамай уhа тогтоожо абаха шухала. Сабшалан дээрэ обоолгдоhон наг шэбхые hайрамай уhа тогтоохын тулада тараахадаа 20—25 сантиметр үндэрөөр, 40—45 сантиметр үргэнөөр тарааха хэрэгтэй. Хэрбээ hайрамай уhанай үндэр хадын оройhоо жалга hуулнуудаар урдажа ерээ hаань, тэрэниие уhалууриин ханаабуудта оруулжа тогтоохо хэрэгтэй.

САБШАЛАН hайжаруулхын тулада үшөө ямар арга хэрэглэгдэхэ байнаб гэбэл, хабарай үедэ малые сабшалан дээгүүр оруулжа ябуулангүйгөөр бэлшээхэ хэрэгтэй. Илангаяа үбhэ ногооной ургажа эхилхын тэндэ сабшалан дээрэ мал оруулхада газарай хүрьhые муудуулдаг, үбhэ ногооной ургасые бага болгодог юм. Хаража үзэхэдэ, майн 15 болотор малые сабшалан дээрэ бэлшээхэ hаа, үбhэнэй ургасые гурбанайнь нэгэ хубида оротор доошолуулна. Июнь hара гаратар мал адуулаа hаа, сабшалан дээрэhээ абтаха үбhэнэй хахад хубинь хорожо магад. Тиимэhээ хабартаа сабшалан дээрэ мал адуулха ябадалые болюулха саг ерээ. Хэрбээ уhалагдадаггүй сабшалан байгаа hаань майн 15-hаа хойшо тэндэ мал бэлшээhэнэй хэрэггүй. Сабшалангые малда гэшхүүлхэгүйн тулада тэрэниие хүреэлжэ хоройлхо шухала.

Сабшалангай газарые hайжаруулха гээшэ луговодуудай звенонуудай, оньhожоруулагдаhан отрядуудай, мүн луговодуудай өөhэдынь хэхэ хүдэлмэри болоно. Хэрбээ техникэ зэбсэгүүдые үргэнөөр хэрэглэжэ, ажалаа hайнаар эмхидхэжэ шадабал, саашадаа богони болзор соо сабшалангаа hайжаруулжа абахабди.

Тиимэhээ колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд—агрономууд, зоотехнигүүд, механизаторнууд, мелиораторнууд үбhэ ногооной баян ургаса абахын түлөө эдэбхитэйгээр оролдохо, луговодуудай ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ ёhотой. Хэрбээ сабшалан hайжаруулгада агротехническэ түрүү аргануудые үргэнөөр хэрэглэбэл, ехэ амжалта түйлагдаха.

Н. ХРЕБТОВ,
Буряадай туршалгын станциин таhагые даагша.

Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедтэ

УhАЛУУРИИН ГАЗАРНУУДЫЕ hАЙНААР АШАГЛАХА

hаяхан Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитет республикын колхоз, совхозуудта уhалууриин газарнуудые хэр зэргэ ашаглажа байhан тухай хэгдэhэн шалгалтын дүнгүүдые хаража үзэбэ.

hүүлэй жэлнүүдтэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ, зарим тэды hайн үрэ дүн энэ талаар түйлагдабашье, республикын олохон колхоз, совхозуудай уhалууриин газар ашаглалгада hурхэй дутагдалнууд бии байhаар. Илангаяа Баргажанай, Сэлэнгын, Хориин, Улаан-Үдын болон бусад аймагуудай ажахынууд уhалууриин газарые хангалтагүйгөөр эдлүүрилнэ.

Олон ажахынууд 1966 ондо уhалууриин газар эдлүүрилгые hайжаруулха тушаа яhала hайн хэмжээ ябуулгануудые хараалhан аад, тэрэнээ даншье бирагүйгөөр бэелүүлнэ. Газараа уhалалгада бэлдэнэгүй. Уhалууриин системэнүүд зарим тээгүүр hандаргагдаанхай, тэдэниие саг соонь заhабарилнагүй, шэнэ хобоо, hубагууд түхеэрэгдэнэгүй.

Газар уhалдаг саг үргэлжын звенонууд олохон колхоз, совхозуудта байгуулагдаагүй. Үсөөхэн хүнүүдые луговодоор томилоод, тэдэнэй хүдэлмэридэ туhалдаггүй, ажалдань дүршүүлжэ hургадаггүй дээрэhээ таряалан болон сабшалан уhалха түсэб дүүргэгдэнэгүй. Мүн уhалууриин хадалангай, полиин газарта нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэ зөөхэ, тарааха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи мелиорациин ба уhанай ажахын Управлени болон илангаяа Хүдөө ажахын министерство уhалууриин газарнуудые hайнаар ашаглаха тушаа КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй, мүн тэрэшэлэн КПСС-эй обкомой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй заабаринуудые дүүргэхэ талаар зохихо шухала хэмжээнүүдые абаагүй, уhалууриин газарhаа тогтууритай үндэр ургаса абажа шадаагүй. Мүн 1966 ондо хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхэдэ шэглүүлhэн шухала хэмжээнүүд таhалдуулгада хүргэгдэнэ гэжэ республикын арадай хиналтын комитет тэмдэглэбэ.

Колхоз, совхозуудта болон КПСС-эй зарим райкомууд, аймгүйсэдкомууд, үйлэдбэриин управленинүүдэй болон уhалууриин системэнүүдэй коллективүүдтэ шалгалтын дүнгүүдые үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ, элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые зайсуулха талаар хэмжээнүүд абтаhан байна.

Арадай хиналтын зарим аймагуудай комитедүүд ажахынуудай болон управленинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэлые шагнажа, газар уhалууриин талаар хараалагдаhан хэмжээнүүдые бэелүүлхэ, элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые дары заhан зайсуулха хэрэгтэ арадай хинагшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха тушаа шиидхэбэринүүдые абанхай.

Республикын Хүдөө ажахын министерство, мелиорациин болон уhанай ажахын Управлени, «Бурводстройн» СМУ, «Сельхозтехникэ» нэгэдэл—эдэ бүгэдэ хадаа шалгалтаар элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые зайсуулха талаар тодорхой хэмжээнүүдые абажа, КПСС-эй обкомой болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1965 оной июниин 1-нэй, мүн Республикын министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи мелиорациин ба уhанай ажахын управлениин 1965 оной ажалай дүнгүүд ба 1966 ондо уhанай ажахын хүдэлмэриин, шэнэ газар эдлүүрилхэ талаар ябуулха ажалай түсэб тухай» 1966 оной мартын 14-нэй тогтоолнуудые жэншэдгүй бэелүүлхэ ёhотой гэжэ Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитет эрилтэ табиhан байна.

КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэреэр байгша оной апрелиин 5-hаа майн 5 хүрэтэр сабшалан hайжаруулха hарада үргэн ниитэ арадай хинагшадые тон эдэбхитэйгээр хабаадуулхыень арадай хиналтын аймагай комитедүүдые, группа, постнуудые Арадай хиналтын республикын комитет уялгалба.

ЭРДЭМТЭДНАЙ БАЯРТАЙ

СССР-эй Наукануудай Сибириин отделениин эрдэм шэнжэлэлгын Буряадай комплексно институдай нэрэ дээрэ hаяхан иимэ удхатай телеграмма Москвааhаа абтаа: «Эрдэм шэнжэлэлгын Буряадай комплексно институдые хоёр институдтай Наукануудай академиин Сибириин филиал болгохо» гэhэн зүбшөөл Россин Федерациин Министрнүүдэй Совет үгэhэн байгаа.

Манай корреспондент тус институдай эрдэмтэ секретарь, түүхын эрдэмэй кандидат Г. Л. Санжиевтай хөөрэлдэжэ, тус мэдээсэл тухай тобшо тодыгээр хөөрэжэ үгэхыень гуйhан байна.

Нэн түрүүн энэ мэдээсэлые манай институдай эрдэмтэд угаа ехэ баяр баясхалантайгаар угтажа абаа гэжэ хэлэхэ байнаб. Хоёрдохёорнь болоходо, эрдэм шэнжэлэлгын манай институт эмхидхэгдэhэн үдэрнүүдhээ хойшо эрдэмэй олон асуудалнуудаар горитой амжалта түйлажа гараа. Тусхайлан хэлэбэл, мал ажалай болон хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхэ арга олдоhон байна. Тиихэдэ манай институдай хэhэн хүдэлмэри Сибириин эрдэмтэдэй бүтээhэн хүдэлмэринүүдэй дунда горитой hууринуудай нэгые эзэлнэ. Илангаяа геологи, биологи, газарай хүрьhэ шэнжэлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Мүн сабшалан, бэлшээриин ургаса дээшэлүүлгые тодорхойлон харуулhан хүдэлмэринүүд олон.

Ниитын эрдэм ухаанай талаар шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэhэн манай институдай хүдэлмэрилэгшэд Буряадай болон Сибириин түүхээр hонирхожо, Буряад арадай хэлэ бэшэгэй, литература, арадай аман үгын зохёол болон искусствын ургалта, хүгжэлтэ тухай ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Илангаяа Зүүн зүгэй оронуудые шэнжэлхэ талаар хэгдэжэ байhан хүдэлмэри ооноймнай болон хилын саанахи эрдэмтэдэй дунда ехэ hонирхогдоо. Мүн манай эрдэмтэд республикын экономико саашадань хүгжөөхэ гол асуудалые шэнжэлжэ үзэхэ хэрэгтэ яhала hайн амжалта түйлаhан.

Эдэ бүгэдэhөө хаража, тобшолол хэжэ үзэхэдэ, манай институдые естественнэ болон ниитын эрдэм ухаанай институдтай Наукануудай академиин Сибириин филиал болгохо гэhэн шиидхэбэри саг соогоо абтаhан байна. Энэнь манай парти, правительствын оронойнгоо зүүн районуудта, тэрэ тоодо манай Буряадай республикада эрдэм ухаа дэлгэрүүлхэ тухай асуудалда хододоо hаналаа табижа байдаг тухай ёhотой гэршэ боложо үгэнэ бэшэ гү?

— Мүнөө танай институдта хэды эрдэмтэд тоологдоно гээшэб?

hүүлэй үедэ манай Буряадай республикада эрдэмтэд олошороо. Мүнөө манай институдта эрдэмэй зэргээн доктор бии. Эдэнэрнай хэлэ бэ тэхэдэ, геолого-минерологиин эрдэмэй доктор В. В. Макеев, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй докторнууд А. И. Уланов, Л. Е. Элиасов, түүхын эрдэмэй докторнууд И. А. Асалханов, Г. И. Румянцев, Е. М. Залкинд тэгшэд болоно. Энээнhээ гадна элдэб олон эрдэмтэй табяад кандидаттай болонхойбди. Иигээд байхадаа, манай филиалай эрдэмтэд Буряад орондоо эрдэм наука улам саашань хүгжөөхэ талаар бүри hайнаар хүдэлмэрилхэ зорилго урдаа табина.

ХАБАРАЙ hАРА

Манай республика дотор апрель hарада одоошье ёhотой дулаан үдэрнүүд эхилжэ, hөөг бургааhан задардаг. Энэ үедэ сабшалан, таряалан дээрэ, ой соо үлэhэн саhан хайлажа, гол горхонуудтай ниилэжэ, hайрамай уhаар тала дайдаяа ундалуулжа ородог. Үдэртөө игаабари болоошье hаа, hүниндөө хүйтэрэд тэхээ hанадаг.

Апрель hарада хаа хаанагүй дулаанай амисхал орожо, модон, hөөг бургааhан, мойhоной бөөбөөсгой задаржа, тала дайдаар хоншуухан үнэрөө тараадаг. Мүн энэ үедэ элдэб олон ургамалнууд ургажа захалха. Манай республикада урин дулаан хабарай ерэhэн тэмдэг үзүүлдэг ургамал—ургы сэсэглэжэ, хони ямаануудые тала дайдаар тараан бэлшээжэ мэдэдэг. Сагай уларил шэнжэлэгшэдэй тэмдэглэhэнэй ёhоор апрелиин 17—18-най үдэрнүүдтэ Хяагта, апрелиин 23-даар Улаан-Үдэ, апрелиин 28-даар Кабанск шадар ургы задарhан лэ байдаг. Тиигэhээршье байдаг бусад ургамалнууд ургажа, элдэб янзын хорхой шумуул олошорхо.

...Тала дайдаарнай жэргэмэлэй дуугаа татахын хажуугаар, дулаан ороной шубуудай хонгёо гоё абяан үдэшэ, үглөөнэй hонорто аяар холоhоо дуулдажа, ангуушадай анхаралые татажа эхилдэг гээшэ.

Апрель hарада гол горхон, нуур сөөрэмүүд мүльhэнhөө илалажа эхилдэг. Тиибэшье hаань, шобхо үндэр хада уулануудай саhан үшөөшье үлэhэн зандаа, аяар холоhоо сайбалзан харагдаhаар байдаг. Галуун, хун шубуун, нугаhан, хайлгана болон бусад шубууд Байгал далай руу hурэг hүрэгөөрөө ниидэжэ эхилдэг.

Үбэлэй бүхэ нойрто ээлэгдэhэн зумбараа, hолонго, баабгайнуудай hэрихэ сагынь болодог. Хабарай наранда игаажа хэбтэхэ дуратай хаб загаhа агналта Байгал дээрэ түлэгтөө ородог.

Апрель hарын эхеэр—газарай гэдэжэ эхилхэтэй сасуу республикын колхоз, совхозуудта хабарай тарилгын урда тээхи хүдэлмэри ябуулагдажа эхилдэг. Апрелиин хорёодоор эртын тарилга эхилхэ саг хүрэжэ ередэг байна.

Хабарай урин дулаа асарhан апрель hарада хододоо нэгэ жэгдэ нарата дулаан үдэрнүүд болохогүй, хаа нэгэтэ hалхилха, бордоhолоодшье абаха. Жэшээнь, энэ жэлэй апрелиин 3—4-дэ хүйтэрhэн байна. Республикын хойто аймагуудта hүниндөө 18—23, урда аймагуудта 10—15 градус хүрэтэр хүйтэрөөд абаа. Энэ үедэ эгээл дулаан үдэрнай гэхэдэ, апрелиин 10—13-да, мүн апрелиин гурбадахи арбан хоногой эхиндэ үзэгдэхэ. Эдэ үдэрнүүдтэ хойто аймагуудта 11—16, урда аймагуудта 16—21 градус тухай дулаан болохоор бағсаагдана. Апрель hарын бусад үдэрнүүдтэ республика дотор hүниндөө 2—7 градус хүйтэн, үдэртөө 9—14 градус дулаан байха. Тиихэдэ хойто аймагуудта hүниндөө 5—10 градус хүйтэн, үдэртөө 2—7 градус дулаан болохоор хараалагдана.

Н. ОРЕХОВА,
сагай уларил шэнжэлхэ ахалагша инженер.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур.
1966 оной апрелиин 9.

ХИЛЫН СААНАhАА

Индира Гандиин мэдүүлгэ

ДЕЛИ, апрелиин 7. (ТАСС). Вашингтон, Париж, Лондон болон Москвада аяншалhанайнгаа үрэ дүнгүүд тухай арадай палатын заседани дээрэ Индиин премьер-министр Индира Ганди мүнөөдэр мэдүүлгэ хээ.

Москвада СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинтай hанамжанууд тухайгаа туhатай хөөрэлдөө хэhэн байнаб. Уласхоорондын байдалай асуудалнуудые, тусхайлбал Ташкентын декларацида табигдаhанай hүүлээр ушар байдалай ямараар хүгжэжэ байhые бидэнэр зүбшэн хэлсээбди.

Экономикын болон бусад hалбаринуудай талаар Инди Советскэ Союз хоёрой хоорондохи харилсаа холбоон hүүлэй жэлнүүдтэ үргэдхэгдэжэл байдат. Мүнөө үедэ Советскэ Союзай туhаламжатайгаар Индидэ хэдэ хэлэн предприятинууд баригдажа байнхай. Бокародо металлургическа заводой барилга hаяхан эхилээ гээд Индира Ганди хэлээ.

Финляндиин парламентын hунгалтын эсэсэй дүнгүүд

ХЕЛЬСИНКИ, апрелиин 7. (ТАСС). Мартын 20 болон 21-дэ болоhон парламентын hунгалтын эсэсэй дүнгүүд эндэ туннхаглагдаа. Эдэ дүнгүүд округуудай центральна hунгуулиин комиссинуудаар баталагданхай. hунгалтын болоходо, финнскэ парламентдахи 200 hуури нимээр хубаараа:

Финляндиин социал-демократическа парти 55 мандат, Центрэй парти —49, Финляндиин арадай демократическа союз—41, ДСНФ-тэй hунгуулиин нэгэ нэгэдэлдэ орохон Хүдэлмэришэд болон жэжэ таряашадай социал-демократическа союз—7, Коалиционно парти—26, Шведскэ арадай парти—12, Арадай либеральна парти—9, Жэжэ таряашадай парти —1 мандат абаhан байна.

hунгагшадай 83, 92 процентнь дуугаа үгэлгэдэ хабаадалсаа.

Урда Вьетнамда болоhон ушар

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 7. (ТАСС). Сэрэгүүд болон хүн зоной хоорондо Сайгоной үйлсэнүүдтэ элэ үдэрнүүдтэ тулалдаан болоо. Правительствада эсэргүү лозунгнуудые бариhан демонстрантнуудай колонноннууд мүнөөдэр дахяад үйлсэдэ гараа. Сэрэгэй булэгэй тушаалhаа бууха, бүгэдэ ниитын hунгалта үнгэргэхэ, гражданска правительство байгуулха тухай тэдэнэр эрилтэ хээ.

Городой гол үйлсэдэ демонстрантнуудай гарахада, ашаанай машинануудта hууhан парашютистнуудай батальон ургтан гараа гээд АП агентствын корреспондент Сайгонhоо дээсэнэ. Парашютистнууд машинуудhаа түргэнөөр буугаад, демонстрантнуудые намнаха оролдолго гаа. Гэбэшье колонноннуудые ... жа шадаагүй, жагсаал үргэлжэл... байгаа.

Сэрэгэй булэгэй ударидагш... болон будлын шажантанай хоор... хи хэлсээнhээ уламжалан. шах... байдал hуларха гэжэ Америкын ... гаархид найдаhан байгаа. Тээд ... hанамжань хүсэлөөгүй гээд ... ствын мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Урда Вьетнамай патриодуудай амжал...

ХАНОЙ, апрелиин 8. (ТАСС). Энэ оной түрүүшын гурбан hарын турша соо дайсанай 50 мянган солдадые, тэрэ тоодо 25 мянга шахуу америкынхидые Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд алаhан, шархатуулhан байна гээд «Освобождение» агентствын мэдээсэлнүүдые үндэhэ болгон Вьетнамай информационно агентство дамжуулна.

Энэ үе соо Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд Америкын элдэб түхэлэй 890 шахуу самолёт болон вертолёдые буудажа унага... гэмтээгээ.

Мартын 15-най урда тээхи 45 ... пэй турша соо дайсанай 15 бата... ниие Урда Вьетнамай патрио... усадхаhан байна.

Америкынхидэй үнгэрhэн ... hарын турша соо алдаhан хүн... тоо бүхы 1965 оноойхиhоо олон ... шоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ 19 мянган ... рикынхид алуулhан, шархат... байгаа бшуу.

Англи Аюулгүйн Соведтэ хандаба

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 7. (ТАСС). Урда Родези тухай асуудал хаража үзэхын тулада Аюулгүйн Соведые яаралтайгаар зарлахые Англи... ООН-ой дэргэдэ байдаг саг үргэ... түлөөлэгшэ гуйhан байна.

Сириин таряашадта газар хубаарилан үгтэн...

ДАМАСК, апрелиин 7. (ТАСС). Сириин бээ дааhхай байдалтай болоhоор 20 жэлэй ой 1966 оной апрелиин 17-до hайндэрлэгдэхэнь. Энээнтэй дашарамдуулан газарай реформын бэелүүлэгдэжэ байhанай ... ороной бүхы провинцинуудай т... шадай хоорондо газар хуба... ... эдлэжэтэ ехэ хэмжээ абаха гэжэ ... вительство шиидхээ. 171 тос... 20 мянга гаран хүн зон 49 м... шахуу гектар газар өөhэдынгөө ... дэлдэ абаха байна.

Газарай участогуудые ээлхэ ... шэлгэнүүдые Хама провинциин ... хэлэн тосхоной хүн зондо Хүдөө ... хын болон аграрна реформын ми... Абдель Керим Джунди мүнөөд... рюулаа.

США-hаа Мадридта байдаг посольствын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, апрелиин 7. (ТАСС). Испаниин газар дээрэ Америкын «В-52» гэжэ ядерна бомбардировщигой январиин 17-до гэмтэн унахада уты болоhон дүрбэдэхи водородно бомбо Дундада далайн оёорhоо мүнөөдэр үргэн абтаа гэhэн хэбэртэйгээр США-hаа Мадридта байдаг посольствын түлөөлэгшэ баталан хэлэhэн байна. Америкын посольствын энэ мэдүүлгэ тухай Рейтер агентствын корреспондент Мадридhаа мэдээсэв.

НЬЮ-ЙОРК. Вьетнамда Америкын хэжэ байhан ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү буруушаалга мэдүүлhэн ехэ митинг болоо. «Алалга хюдалгые зогсоохо», «Солдадуудые гэртэнь бусаагты», «Эб тухай хэлсээ дары түргэнөөр хэхэ» гэhэн үгэнүүдтэй плакадуудые демонстрацида хабаадагшад барижа ябаа.

ТАСС-ай фотохронико.

Сагай уларил

Улаан-Үдын авиаметеста... мэдээсэhэнэй ёhоор, мүнөөдэр... публика доторнай бүрхэгш... ха, урда нютагуудта саhан ор... Зүүн тээhээ hулаханаар hал... ха. Хойто нютагуудта 2—7 гр... хүйтэн, урда аймагуудта 0—5 ... дус дулаан. Улаан-Үдэдэ hүн... 11—13 градус хүйтэн, ү... 0—2 градус дулаан байхаар ... леэгдэнэ.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ

Н-01533. Зак. №...